

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 27-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG).
27-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYED-
ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGŐ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESÉ-
EGYES SZÁM 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

XI. ÉVFOLYAM, 178. SZÁM

DEBRECEN, 1934 AUGUSZTUS 9., CSÜTÖRTÖK

ÁRA: 10 FILLÉR.

Gömbös miniszterelnök a tartós béke alapjairól

Gömbös Gyula miniszterelnök nagyszabású cikket írt a világsajtó nagy organumai számára. Ebben a cikkben a tartós béke alapjait jelöli meg a magyar miniszterelnök, ki- nek szavai bizonyára világszerte élénk visszhangot keltenek majd. Gömbös Gyula nagyjelentőségű írásában azt a problémát boncolja, hogy elkerülhető-e egy újabb világ- háború. Már eleve leszögezi, hogy az európai válságos helyzet kulcsa és megoldása semmiesetre sem a há- boru és ennek a felfogásnak megfe- lelően Magyarország minden tö- rekvése, minden külpolitikai akció- ja a békeakarás jegyében indul. Bármilyen súlyos és komoly a hely- zet, meg lehet találni a magyar mi- niszterelnök hite és szava szerint a tartós béke alapjait.

De a legfőbb követelés, az európai szolidaritás megteremtésének nem az az módja, hogy a nemzetközi tár- gyalásokkal kapcsolatban félrete- gyük azokat a problémákat, ame- lyek elválasztanak és csak azokat vegyük elő, amelyek közelebb hoz- nak egymáshoz. Ez csak ideig-órágí- kendőzheti el a bajt, amelynek gyö- keireihez kell hozzányúlni. A világ- béke szószólója ebben az írásában Gömbös Gyula akkor is, amikor nem minden aggodalom nélkül nézi, hogy egymással szemben álló hatalmi cso- portok alakulása mennyire megne- hezíti az enyhülés és megbékülés művét.

A nemzetközi életnek szerinte, két nagy száműzöttje volt mindezekben az időkben: a szabadság és az igaz- ságosság. Ezeket a száműzötteket vissza kell hívni. Ezekhez az elvek- hez, az egyetemes igazságnak az el- véhez kell visszatérni: népek és or- szágok egyenjogúságához. A nagy száműzöttek visszatérése lehet a fel- fordult világ igazi megmentője. Magyarország türelmesen várja ezt.

A magyar miniszterelnök a nem- zetközi politikai életbe ezzel az írá- sával kristálytisztan gondolatokat vitt, melyek alkalmasak a mai mér- gezett légkör elosztatására. Igen, az egyetemes igazság érvényesülése az egyedüli út és mód a helyzet tisztá- zására, az országok egyenjogúsága pedig egyedül alkalmas arra, hogy a kiáltó igazságot a jövőbe, a jövő- győztes és legyőzöttek, elnyo- mott és elnyomottak osztályára osz- tották a háború után az európai or- szágokat. A győzőknek határtalan lehetőség állott rendelkezésükre, az ugynevezett legyőzöttektől, pedig még a védelem legcsemibb eszközeit is megvonták. Szerencsére lassan- kint kikopik a győzők és legyőzöt- tek szigorú elhatárolása és mindjör- ban utat talál az egyenjogúság gon- dolata. Ennek a haladásnak nagy szolgálatot tesz most Gömbös mi- niszterelnök, mikor találóan és kris- tálytisztán meghatározza, melyek azok a fogalmak, melyeket vissza kell hozni a nemzetközi életbe, me- lyeknek száműzöttségét meg kell szüntetni. A szabadság és igazságos- ság fogalmában a magyar minis- terelnök meghatározta azt, ami ed- dig hiányzott a nemzetközi politiká- ban, amelyeket pedig nem nélkülöz-

het a világ, ha igazi és tartós békét akar.

Még örvendetesebb, hogy Magyar- ország pontosan abban az eszmekör-

ben él, pontosan azt az irányvonalat követi, melyet hivatott vezetője megjelölt. Türelmesen várta és várja a szabadság, egyenjogúság és igaz-

ság érvényesülését.

Az igazság erejében bízik, már pedig aki ebben bízik, nem csalatko- zik.

Papent felmentették az alkancellári tisztségtől

Külön misszióval rendkívüli bécsi követ lesz Az okmányt még Hindenburg írta alá

Berlin, augusztus 8. Papen, akinek bécsi követi kinevezéséhez az osztrák kormány a működési engedélyt meg- adta, Hitler kancellártól most átvette azt a még Hindenburg birodalmi elnök által aláírt okmányt, amelyben a biro- dalmi miniszteri és helyettes kancellári tiszteit felmentik és egyúttal kü- lön misszióval bécsi rendkívüli követ és meghatalmazott miniszterré neve- zik ki.

PAPEN NYILATKOZOTT
BÉCSI KÖVETI
MEGBIZATÁSÁRÓL

Berlin, augusztus 8. Papen alkancell-

lár a Reuter Iroda és Assotiated Press számára a következő nyilatkozatot tette:

— Miután az osztrák kormány meg- adta a hozzájárulást követi kinevezé- semhez, szívesen teszek eleget annak az óhajuknak, hogy rövid nyilatkozatot adjak. A birodalmi kancellár és vezér 1934 július 25-i levelében világosan és félre nem érthetően körvonalazta azt a feladatot, amelyet nekem juttatott. Rendelkezésre álltam és vállalkoztam e megbízatás hű teljesítésére, mert tu- dom, hogy milyen nagy mértékben függ ennek megvalósításától az európai

feszültség enyhítése és tudom, hogy e feladat elvégzésével ebben az új állás- ban szolgálatot tehetek hazámnak.

Bécs, augusztus 8. Most már csak napok kérdése, hogy Papen elfoglalja fontos diplomáciai őrhelyét. Valószínű- leg még e héten Bécsbe érkezik, ahol az a súlyos hivatás vár rá, hogy a két német állam és kormányzataik közötti viszonyt barátságossá alakítsa. Bécsi illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy osztrák részen nem fog mulni Papen tö- rekvéseinek sikere, mert őszintén támog- gatni kívánják súlyos missziójában.

Ottó királyfi Olaszországba utazott

Allítólag Mussolininál találkozik Schuschnigg osztrák kancellárral -- Családi tanács a pármai herceg birtokán Zita királyné a pápától audienciát kér

Páris, aug. 8. A Matin jelenti Ró- mából, hogy Ottó királyfi tegnap a Viareggio közelében fekvő Pianore villába érkezett. Olasz és francia körökben sokan tudni vélik, hogy Ottó titkos politikai küldetésben jár. (?)

A Habsburgok állítólagos célkitü- zésével kapcsolatban illetékes fran- cia helyen kijelentették, hogy Fran- ciaország a legutóbbi ausztriai ese- mények által teremtett helyzetben nem lát olyan okot, amely jogosult- tá tenné a Habsburgok restaurálás- sá. Franciaország álláspontja nem változott ebben a kérdésben.

A Matin tudósítójával közölték az olasz külügyminisztériumban, hogy Ottónak semmi politikai célkitűzése nincs olaszországi tartózkodásával kapcsolatban. Különben Olszország határozottan elveti az osztrák-ma- gyar monarchia eszméjét.

Stenoekerzeeli jelentés szerint Ottó királyfi Mussolininál Schu- schnigg osztrák kancellárral fog ta- lálkozni. Ez a híradás azonban tel- jesen eltorzított.

Bécs, aug. 8. A Neues Wiener Tag- blatt esti lapja, a Neues Wiener Abendblatt közli római tudósítójá- nak azt az érdekes táviratát, hogy Ottó királyfi tegnap este Viareggio- ba érkezett, ahol néhány napot fog tölteni.

A bourbon-pármái herceg Viareg-

gio melletti Pianoreban lévő birto- kán ezidőszerint családi tanácsot tartanak. Zita királyné, a luxembur- gi nagyhercegnő és férje, Félix pár-

mai herceg már Pianoreban van. Arról is beszélnek, hogy Zita kí- rályné Gastelgandofoba fog utazni és a pápától audienciát kér.

A nagyváradi városi üzemek igazgatója tiltakozott a magyar alkalmazottak elbocsátása ellen mire őt is elküldték

Nagyvárad, augusztus 8. A város ideiglenes tanácsa mai ülésén bejelen- tették, hogy a városi üzemek igazg- atója, Bazilli Mihály nem hajlandó tu- domásul venni a tanács ama határo- zatát, hogy a közüzemek szolgálatából elbocsátottak összesen 136 magyar nemzetiségű tisztviselőt és alkalmazot- tat. Az igazgató azzal érvelt, hogy az

elbocsátottak szakavatott megbízható alkalmazottak és 6 egy 80 ezer lakos- ból álló város közüzemeit nem bízhatja hozzá nem értő gyakorlatlan alkalma- zottak kezére. A városi tanács erre úgy határozott, hogy Bazilli ellen fegyelmet indít és nyomban kényszer szabad- ságra küldte az igazgatót.

Tovább folyik az uszítás a magyarok ellen

Bukarest, augusztus 8. Az Univer- sul mai számában éles támadást intéz az erdélyi magyar sajtó ellen és kijelenti, hogy az összes magyar lapok Budapest szolgálatában állanak. A lap egyúttal azt állítja, hogy Romániában kétszer

annyi a magyar köztisztviselők száma, mint a románoké. Állításának meg- erősítésére az Univer sul szatmárme- gyei statisztikát közli, amelyből kitü- nik, hogy a megyében kétszer annyi a magyar orvos, ügyvéd és közalkal-

mazott, mint a román.

A főszempont az Univerzálánál mindig csak az, hogy uszítson, minél nagyobb „eredményel” uszítson a magyarság ellen. A fentebbi néhány soros híradásban is két súlyos valótlanosság van. Az egyik az, hogy az erdélyi magyar lapok Budapest szolgálatában állanak, aminek érélyes visszautasítása az erdélyi sajtó részéről bizonyára nem fog elmaradni.

A másik állítás is, hogy Szatmár megyében — vagy akárhol másutt Romániában — kétszer annyi a magyar közalkalmazott, mint a román, durva meg hamisítása a való tényeknek. Erdélyben még a szintiszta székelv megyékben is kiüldözték állásukból a magyar közalkalmazottakat, bírákat, tanítókat, újabbban a postásokat és vasutasokat, sőt az állami üzemek magyar munkáit is. A mai Románia bármelyik vidékén, tehát az Univerzál cikkében említett Szatmárnégyében is, éppen csak hogy mutatóba, a külföld felé való demonstrációképpen alig egy-két, de mindenesetre a tíz újjon összeszámlálható magyar köztisztviselőt hagytak meg, de még ezt sem vezető, hanem csak alárendelt állásokban. Így jártak el a hetven-nyolcvan százalékban magyarok lakta városokban és vármegyékben és éppen legutóbb bocsátották el a betelepítések ellenére is kilencvenöt százalékban magyar Nagyváradon a magyar közigazgatási és üzemi alkalmazottakat.

Az Univerzál cikke is alighanem éppen azért íródott most, hogy meghüvelje az erdélyi Magyar Párt erőteljes akcióját, amelyet ezeknek az elbocsátásoknak visszavonása érdekében Bukarestben gróf Bethlen György elnök

vezetésével indítottak.

AZ ÚJ ROMÁN BANKTÖRVÉNY MAGYARELLENES INTÉZKEDÉSEI

Kolozsvár, aug. 8. A román megszállás bekövetkezése idején az önálló magyar bankok és pénzintézetek, tehát a magyarországi bankfiók kivételével egymilliárd leinyi tőke és ötmilliárd betét, összesen hatmilliárd leinek megfelelő vagyon állott a magyarság rendelkezésére. Ez a vagyon a megszállás következtében egyharmadára apadt le. Most ezt az egyharmadot is megátarnák az új román banktörvény magyar ellenes intézkedései és rendelkezései.

Ennek a vagyonnak a megmentéséért indított harcot az erdélyi Magyar Párt, amelynek közgazdasági szakosztálya tegnap Kolozsváron ülést tartott, az ülésen az elnökség javaslatot tett a megmenthetőnek megmentése érdekében. Az a vélemény alakult ki, hogy a hitelezők és betevők egység útján tegyék lehetővé, hogy az adósságrendezi törvény által még meghagyott s ma is még mintegy kétmilliárd leire tehető magyar vagyon megmentessék és felkéri a párt országos elnökségét, hogy ilyen irányban a vidéki tagozatok és a sajtó útján vesse latba teljes erkölcsi befolyását.

A további tennivalók körébe tartozik, hogy meglevő intézetek megfelelő átszervezésével Kolozsvár székhellyel egy központi erdélyi magyar pénzintézet létesüljön, amire ösztönzést kell adjon az a körülmény, hogy nyilvánvalóvá vált, hogy az eddig működő 99 önálló magyar pénzintézetet a jövőben fenntartani nem lehet a banktörvény rendelkezése értelmében.

Izlett a szíami királynak a paprikás csirke és a tokaji bor

Budapest, augusztus 8. A szíami királyi pár szerdára virradó éjjel megérkezésük után a Dunapalotába szálltak meg. Éjfél tájban a kísérettel, a hercegekkel, az angol szíami követtel és parancsörtszítzeivel a szálló nyilvános éttermébe mentek le. Tekintve, hogy a királyi pár már a vonat étkezőkocsijában megvacsoráztak, az étteremben csak tokaji bort fogyasztottak és a király elragadtatással kóstoltatta a magyaros, tejszerű paprikás csirkét. Felvezetett kóstoltatták a kitünő, világos magyar italt, majd pedig Bura Sándor bandája rázendített a szíami királyi himnuszra, melyet a királyi pár és az étterem közönsége esendben hallgatott végig.

A király mosolygva köszönte meg a figyelmességét, mire a banda csesbus magyar nótákat játszott és a királyi vendégek hosszabb ideig gyönyörköd-

tek a számukra ismeretlen, de mégis tetsző muzsikában. A tokaji bor után feketét fogyasztottak, majd pedig felmentek lakosztályukba, hogy kipihenjék az ut fáradalmait.

LÁTOGATÁS A KORMÁNYZÓNÁL

A szíami király délelben 12 órakor tisztelgő látogatást tett Horthy Miklós kormányzónál. Már 11 óra után diszruhás gyalogos és lovasrendőrök kordont vontak a királyi vár belső bejáratánál. A lassan szemerkélő esőben is nagy érdeklődő tömeg gyűlt össze, hogy lássa Budapest királyi vendégeit.

Pontban 12 órakor tűnt fel a Dísz tér felől az első autó és ekkor a Vár udvar őrsége fegyverbe állt, kártyjellel, valamint a díszőrség zászlójának meghajtásával fogadták a külföldi uralkodót és feleségét. Előli rendőrségi autó haladt, majd utána jött a szíami király a feleségével. Ebben az autóban foglalt helyet Koós alezredes, a kormányzó első szárnysegéde is, aki a Dunapalotába ment a királyi vendégek elé. Utánuk három kocsiiban ültek a szíami király hivatalos kísérei, részben katonai díszegyenruhában, míg a kíséret polgári tagjai zsakettben voltak, cilinderral.

A királyi pár a rövid ideig tartó tisztelgő látogatás után visszahajtatott a Dunapalotában levő szállására. Távozásakor a várőrség ismét fegyverbe állt és zászlót hajtva tisztelgett a királyi vendégek előtt, akiket a közönség levett kalappal ádvözölt.

A MARGITSZIGETI FEDETT USZODÁBAN

A szíami királyi pár és kísérete szerdán délután vitéz Bély Alajos alezredes kíséretében ma megtekintette a margitszigeti fedett uszodát. A király nagy érdeklődéssel szemlélte az uszoda

hatalmas méreteit és a nagyszámu fűdőző közönséget, amely nagy meglepetéssel fogadta és később lelkesen ünnepelte a magas vendégeket.

A KORMÁNYZÓ DÉLUTÁN VISSZAADTA A LÁTOGATÁST

A kormányzó és felesége délután 4 órakor a Dunapalotában visszaadta a szíami királyi párnak a délelőtti látogatást. Mintegy félórát időzött a szíami uralkodónál és felségénél a kormányzó párt, akiket elbucuszva, autójukba szállítottak és Gödöllőre mentek, ahol este a külföldi vendégek tiszteletére a gödöllői királyi kastélyban dîner volt.

Kétszázézer hangszóróval indul meg a német választási propaganda

Berlin, augusztus 8. Alig hantolták el a birodalom nagy halottját, Hindenburg tábornagy, birodalmi elnököt, máris megkezdődött a nagy propaganda a jövő hét vasárnapján megtartandó népszavazásra. Mint ismeretes, a népszavazást azért rendelték el, hogy megkérdézzék a német népet, helyesli-e a birodalmi elnök és birodalmi kancellár hatáskörének egyesítéséről szóló törvényt.

A nagy választási hadjárat vezére Göbbels propagandaminiszter, aki páratlan arányu agitáció kifejtésére készül. Göbbels a mostani agitációs hadjáratot elsősorban hangszórókkal akarja megvívni. Nem kevesebb, mint kétszázézer hangszórót rendelt meg, amelyeknek felállítását már meg is kezdték. A hangszórók a népszavazás

A KORMÁNYZÓ ESTEBÉDJÉ

A kormányzó és neje a szíami királyi pár tiszteletére este félkilenc órakor a gödöllői királyi kastélyban ebédet adtak, amelyre hivatalosak voltak a szíami királyi pár kíséretével, a Budapesti tartózkodó diplomáciai testület vezetői feleségeikkel, a m. kir. kormány tagjai feleségeikkel, a m. kir. honvédség vezetői feleségeikkel, dr. Ilóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, továbbá dr. Vértessy Sándor, a kabinetiroda főnöke nejevel, vitéz Somkuthy József tábornok, a katonai iroda főnöke nejevel, vitéz Bély Alajos vkszt. alezredes feleségével és vitéz Gerlóczy Károly őrnagy, szolgálatot tevő szárnysegéd.

napjain működésben lesznek. A kora délelőtti óráktól a késő esti órákig a hangszórók a nemzeti szocialista párt vezetéseinek, elsősorban Hitler Adolfnak beszédét gramofonlemezről közvetítik. Nagy szerepet szánt Göbbels az egyházas szabadágáról augusztus 1-én bevonult SA legénységnek.

A rohamosztagos csapatok az egész országban toborzó szolgálatot teljesítenek

és a népszavazás napján a rohamosztagosok háziról házra járnak majd, hogy figyelmeztessék a szavazókat arra, hogy szavazati joguk gyakorlása kötelező.

Berlin, augusztus 8. Pénteken, aug. 17-én este 8 órakor Hitler Adolf valamennyi német rádióállomás közvetítésével beszédet intéz a német néphez.

Hamis ügyvédi levéllel manipulálnak Debrecenben

A céges nyomtatványon az egyetemi konyha szerepel, mint az iroda telefonszáma.

A debreceni rendőrségre az egyik debreceni ügyvéd felküldött egy levelet, mely az ő irodája címére érkezett vissza. A levelet nem tudta a posta kézbesíteni és így a levelet a II. posta kötelesség szerinti visszavitte a borítékra nyomtatott címre. Ismert debreceni ügyvéd neve volt nyomtatva a csinos borítékra, de az ügyvéd előtt mégis idegen volt a levél. A levél nem az ő levélmintája, nem az ő pontos címét tüntette fel, hiszen az iroda telefonszáma helyett például a debreceni egyetemi főzkonyha telefonszáma volt beírva.

A borítékban talált gépelt levélpapíron szereplő nevek és szigoru utasítás, amely szerint vagy fizet az adós, vagy

Banditák támadása egy plébánia ellen

Ungvárról jelentik: Tegnap este a volói járásban, Fülöpfalu községben amerikai izü rablóátadást kísérelt meg hat álarcos bandita. A felfegyverzett banditák behatoltak a görögkatolikus plébániára s kettő közülük revolverrel sakkban tartotta a esetlédséget. A többi bandita be akart menni Szabó János görögkatolikus plébános szobájába, aki azonban figyelmes lett az előszobában lejátszódó eseményre s még idejében bezárta az ajtót. A banditák sortűzzel fenyegették meg a plébánost, aki azonban nem vesztette el nyugalmát és az ajtót nem nyitotta ki. A plébános az ablakhoz rohant és segítségért kiáltott. Közben a bandi-

árverés lesz, szintén ismeretlen volt az ügyvéd előtt. Az ügyvédi felszólítás alá egy olvashatatlant, tintával aláírt név van írva.

Az ügyvéd szerint nagyobb arányu szélhámosokról lehet szó és eddig még ismeretlen trükkkel akarnak, vagy szednek pénzt hiszékeny emberektől a ravasz szélhámosok, akik jó kiállításu nyomtatott levélpapíron és borítékban leveleznek a kiszemelt, hiszékeny áldozatokkal, akikről tudják, hogy tartozásuk van és részlettörlesztést lehet kérésikarni tőlük.

A rendőrség érélyes nyomozást indít az ügyben és hamarosan kézre is kerül a hamis ügyvédi levéllel manipuláló társaságot.

ták többször egymásután sortűzet adtak az ajtóra, amelyet a golyók szitává löttek. A plébános sértetlen maradt s amikor a banditák látták, hogy a plébános egélykiállításaira a szomszédok elősjetnek, visszavonultak és Volói község irányába elmenekültek.

Közérdekű hirdetmény.

Tüzipfa és szén olcsóbb beszerzésétése céljából megalkitjuk az Önálló Tüzipfa és Szén Kereskedelmi K. F. T. Göt. Tisztek, tisztviselők, köz- és magánalkalmazottak, valamint magánosok részére. Alakuló gyűlés f. hó 12-én d. e. 11 órakor a városháza tisztánácstermében. Mindenki jöjjön el. Felvilágosítás Népsz. Hitelszövetkezetben.

Igazolvány és útlevelehez

szükséges

fényképet csináltassa

LIENER

műtermében

Csapó-u. 1.

Lázadó és megtévesztett rendőrök segítették elő a bécsi puccsot

Megkezdődött a bécsi puccsban résztvevő rendőrök bünpörének tárgyalása

Bécs, aug. 8. A bécsi rendkívüli katonai törvényszék lázas tempóban folytatja a nemzeti szocialista puccsisták sorozatos bünpörének főtárgyalását. Szerdán a Ballhaus-puccsban résztvevő kilenc rendőrvádolt került a bíróság elé. A főtárgyalást az országos törvényszék nagy esküdtársi termében tartják. A kilenc rendőrt hazaárulás bűntettével vádolják, mert összejátszottak a puccsistákkal és rendőri fedezetet adtak a terroristák autójának, amivel azt a látszatot kellették, hogy legális akcióról van szó. Így aztán igen nagy részük volt abban, hogy a terroristák minden akadály nélkül behatolhassanak a kancellári hivatal épületébe és elfoghassák Dollfuss kancellárt, Fey minisztert és Karwinsky államtitkárt. Büncselekményük kiméri a hazaárulás tényálladékát, mert az volt a tervük, hogy bizottság a puccs sikerét még akkor is, ha polgárháborút idéznek elő.

A LAZADÓ RENDŐRÖK FEGYVEREZTEK LE AZ ŐRSÉGET

Amikor a puccs résztvevői július 25-én déli 1 óra körül a kancellári hivatal elé értek, éppen őrségváltás ideje volt. Ez tudvalevőleg ugy törtenik, hogy a kancellári hivattal szemben lévő Hofburg udvaráról jön ki az őrség. Ez a felváltás éppen utnak indult. A vádlottak padján ülő rendőrök bementek a Hofburg udvarára és

az induló felváltást lefegyverezték.

Az őrség egyik része ellenállt, mire a két csoport között véres verekedésre került a sor.

A Burg-őrség egyrésze a verekedés után elmenekült.

A menekülők közül az egyiket sikerült elfogni, ez azonban még a helyszínen fobelátte magát.

A védők arra kérték az elnököt, hogy félórára szünetet adjon, hogy a vádlottakkal érintkezessenek. Az elnök a tárgyalást félóra fel is függesztette.

Délben folytatták a tárgyalást, megkezdték a vádlottak részletes kihallgatását.

„AZONNAL JELENTKEZZEN”

Az első vádlott egy Dobek nevű főrendőr, akinek kihallgatása alatt a másik nyolc rendőrt kivéztek a tereméből.

Dobek kijelenti, hogy 1932 óta tartozik a nemzeti szocialista párt kötelékébe. A kérdéses napon, július 25-én éjszakai szolgálatot teljesített, reggel hat órakor tért haza. Azonnal lefeküdt. Felesége fél tíz órakor felkeltette azzal, hogy egy ur akar vele beszélni.

Egy Steiner nevű detektív volt ott, aki felszólította, hogy 12 órakor jelenjen meg a tornacsarnokban, ahol egy különösen kényes feladatot kell teljesítenie a köztársasági elnök megbízásából. Azzal is megbízta a detektív, hogy illetékes feletteseinél azonnal jelentést tegyen. Arról nem mondott semmit, hogy miről van szó.

De hát ön tudhatta, hogy illegális mozgalomról van szó — mondja az elnök.

Férfi öltöny tisztítása és vasalása P3.
WEISZ helmetesiő,
ARANY JANOS UCCA 20.

— Nem kérdeztem semmit, rendőr vagyok, az a feladatom, hogy engedelmességek.

— Azok, akik legjobban vannak terhelve ebben az ügyben, valamilyen nyien elszöktek — mondja az elnök. — Sok rendőr és detektív nincs itt ma, akik sokkal súlyosabb bűnöket követtek el, mint azok, akik itt ülnek. Ez a Steiner detektív is megszökött.

A vádlott elmondja, hogy elment a tornacsarnokba, ahol 12-15 rendőrt talált egyenruhában. A szövetségi kancellári hivatal felé haladva, az uton merültek fel első aggályai. Az uton közölték vele, hogy a kommuinsták nagy tüntetéseket terveznek, de az is beszéltek, hogy a Heimwehr fegyveres csapatai között különféle nézeteltérések támadtak. Az uton mondta Steiner detektív, hogy a kormány átalakításáról van szó.

— A maga vallomása egyáltalában nem hihető — mondja az elnök. — Elnök ur, én áldozat vagyok. Nagyon sajnálom, hogy részt vettem ebben a mozgalomban.

A többi vádlott is hasonlóképpen védekezik. Valamennyinen azt mondják, hogy

vakon engedelmességek az utasításnak.

amit részben névtelen cédulákon, részben személyesen, általuk nem ismert emberek útján kaptak s arra vonatkozott, hogy délben 12 órakor legyenek a tornacsarnokban és ott kapják meg a további utasításokat.

Az egyik vádlott, egy Maitzen nevű főrendőr, azt vallotta, hogy éppen közlekedési rendőri teendőket végzett az egyik forgalmas bécsi utca keresztezésénél, amikor megjelent nála egy detektív és azt az utasítást adta neki, hogy menjen a tornacsarnokba. Együttal figyelmeztette, hogy titkos akcióról van szó, amiről senkinek sem szabad szólnia.

— Ebből is láthatta, — jegyezte meg a tárgyalásvezető —, hogy illegális dologról van szó, amiben nem lett volna szabad résztvennie.

— Csak később hallottam, — mondotta a vádlott, — hogy a kormány átalakításáról van szó.

— Hát azt hallotta, hogy a nemzeti szocialisták akarják átvenni az uralmat?

— Nem, csak arról volt szó, hogy a kormány tagjai közt nincs egyetértés és azért van szükség beavatkozásra.

A vallomás további során a vádlott egyet-mást elmond a szövetségi kancellári hivatal megszállása alatt történt tárgyalásokról. Kiderült például, hogy mielőtt Fey miniszter a szövetségi kancellári palota erkélyéről tárgyalt Neustadter-Stürmer miniszterrel, aki az utcán állott a palota előtt a balkon alatt, a vádlott őrizte pisztollyal a kezében Feyt, tehát közvetlen tanuja volt a tárgyalásoknak.

Fey miniszter lekiáltott Neustadter-Stürmerhez: „Követelem, hogy a hadsereget azonnal vonják el a Ballhausplatzról”. Ugyancsak Fey kívánságára egy, a minisztériumban bezárt miniszteri tanácsost lekisértek az utcára, azzal a megbízással, hogy négyezemközt tárgyaljon Neustadter-Stürmer miniszterrel.

A miniszteri tanácsost egy katonának öltözött terrorista kísérte ki az utcára, akinek a kezében revolver volt.

Elnök: Minek kellett ehhez a tárgyaláshoz revolver?

Vádlott: A parlamentair biztosítás céljából.

A tárgyalás további során kiderült, hogy a vádlott a rendőrség rohamosztagába tartozott és közvetlen fölöttébe Ottsmann rendőrfőtanácsos volt, akít Steinhansel Ottó udvaritanácsossal, a bécsi rendőrség

bűnügyi osztályának főnökével együtt nemzeti szocialista üzemek miatt a múlt héten szintén letartóztatottak.

A vádlott a legelső autóban foglalt helyet, amely az egész menetet a kancellári hivatal ellen vezette, — tehát a legfontosabb autóban volt, amelynek az volt a feladata, hogy a szövetségi kancellári palota előtt álló őrséget megrohanja és lefegyverezze.

A tárgyalást a hallgatóság padsoraiban, nyilván a rendőrség megbízásából, három egyenruhás ember jegyzi szóról-szóra. A tárgyalásra 22 tanút idéztek be, akiknek kihallgatására ma délután került sor. Az elnök hosszabb szünetet rendelt el, szünet után a többi vádlott részletes kihallgatására került a sor.

TÖBB RENDŐRT TALALTAM A KANCELLÁRI HIVATALBAN...

Hackel, a negyedik vádlott kijelenti, hogy nem tudott arról, hogy illegális mozgalomról van szó. A puccs napján egy előtte ismeretlen rendőrtisztviselőtől távirati lapot kapott azzal a felszólítással, hogy szolgálatra jelentkezzen a tornacsarnokban. Kijelenti még, hogy a szövetségi kancellári hivatalban sokkal több rendőrt talált, mint amennyiben ma a bíróság előtt állnak.

Schrott felügyelő, az 5-ik vádlott kijelenti, hogy a levélszekrényében hivatalos nyomtatványon azt az értesítést találta, hogy menjen a tornacsarnokba. Csak később merültek fel benne ismét ezek a kételyek, de akkor már semmit sem felethet.

Steiner, a 6-ik vádlott elmondja, hogy egy rendőrtisztviselő, a már többször említett Steiner adott utasításokat neki. A szövetségi kancellári hivatalban kételyre fámadt az akció törvényes voltára nézve.

A tárgyalás folytatását ezután csütörtökre halasztották.

Schuschnigg osztrák kancellár két napra Magyarországra jön

Csütörtökön Szegeden lesz, pénteken Gömbüssel tárgyal

Bécs, aug. 8. Most került nyilvánosságra Schuschnigg osztrák kancellár magyarországi útjának programja. A kancellár e program szerinti csütörtökön délben repülőgépen érkezik Szegedre, ahol Hóman Bálint kultuszminiszter vendége lesz. Este megtekinti Az ember tragédiája szabadtéri díszelőadását, utána a kultuszminiszter vacsorát ad a kancellár tiszteletére. Az éjszakát Schuschnigg Szegedre

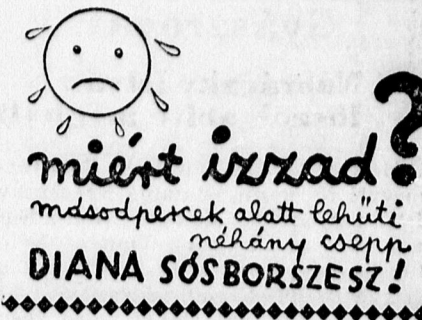
Csoportosan szöknek át Jugoszláviába az erdőkben bujkáló horogkeresztesek

Belgrád, augusztus 8. Varasdról jelentik, hogy az elmúlt éjszaka 84 osztrák nemzeti szocialista érkezett oda, úgyhogy most a táborban 678-an vannak. Az újonnan érkezettek szerint a legközelebbi napokban még kb. 2-300 társuk fog megérkezni, akik ezidő szerint a karinthiai erdőségekben bujkálnak.

»JUGOSZLÁVIA VESZÉLYEZTETHETI AZ EURÓPAI EGYENSÜLYT«

Bécs, augusztus 8. A francia kormány tegnap belgrádi követsége útján intervenált a jugoszláv kormányról és idegenkedésének adott kifejezést afölött, hogy a jugoszláv kormány előbb tudott a július 25-iki bécsi puccs eredményeiről, mint a többi kormány, valamint afölött, hogy a bécsi puccs résztvevőinél nagyon sok jugoszláv eredetű fegyvert és lőszeret találtak.

A francia kormány, amely tudvalevőleg Jugoszlávia legteljesebb védnöke volt, különösen rossz néven vette Jugoszláviától azt, hogy egyes jól informált, sőt hivatalos körök be lehettek avatva a bécsi puccs részleteibe és az eddigi vizsgálat megállapította azt, hogy Jugoszláviában bizonyos körök élénk érintkezést tartanak fenn a nemzeti szocialista mozgalommal. Ezek azok a körök, amelyek néhány hónappal ezelőtt megszervezték Göring porosz miniszterelnök belgrádi kirándulását is, Bécsi diplomáciai körökben nagy ér-

den tölti és pénteken délelőtt érkezik Budapestre, ahol Gömbös Gyula miniszterelnököt is felkeresi és vele aktuális kérdésekről megbeszéléseket folytat. Gömbös az osztrák kancellár tiszteletére szükkörü villásreggelit ad. Délután a kancellár a sajtófogadáson nyilatkozik az osztrák politika aktuális kérdéseiről a magyar és a külföldi sajtó képviselői előtt, este pedig visszautazik Bécsbe.

deklóddással várják az ügy folytatását. Délben kiderült, hogy Barthou francia külügyminiszter Párisban magához kérlette a jugoszláv ügyvivőt és szemrehányást tett neki kormánya magatartásáért. Diplomáciai körök úgy tudják, hogy a francia külügyminiszter kijelentette: Jugoszlávia magatartása veszélyeztetheti az európai egyensúlyt s hozzájárult, hogy Franciaország ez a magatartást idegenkedéssel szemléli.

AZ ORSZÁGOS GAZDAKAMARA VEZETŐINEK KITÜNTETÉSE

Budapest, augusztus 8. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a magyar agrárérdekek képviselőitben kifejtett munkásságuk elismerésül Hoyos Miksa grófnak, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökének az I. oszt. magyar érdemkeresztet és Koós Mihály dr. ny. c. államtitkárnak, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatójának a II. oszt. magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta.

Orát, ékszerit, jegygyűrűt olcsón Pinterárnél vásároljon

Piac u. 18. (Tisza-palota)

Gyászrovat

Nábráczky István
ny. főszolgabíró meghalt

Mély gyász érte Nábráczky Béla vár-megyei főjegyzőt, édesapja Nábráczky István nyugalmazott főszolgabíró tegnap 80 éves korában elhunyt. Nábráczky István régi köztisztviselőben álló megyei tisztviselő volt, az igazi magyar úr mintaképe, aki Hajdu megyében kezdte pályáját, mint szolgabíró. 1884-ben választották meg a nádudvari járás főszolgabírójának és itt dolgozott egészen 1911-ben történt nyugdíjaztatásáig. Elhunytát öt gyermeke és unokahuga, valamint kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Nábráczky István temetése csütörtökön délután öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából a róm. kath. egyház szereltársa szerint. A temetést Dankó temetkezési vállalat, Kossuth uca 3. rendezi.

Mariska Margit holttestének exhumálása a Szent Anna uca-i temetőből csütörtökön reggel 8 órakor történik Dankó temetkezési vállalat rendezésében.

Nagy Sándor temetését Köztemetőben csütörtökön 11 órakor Fehértői vállalat végzi.

Születések: Tóth Sándor fm., fiu Sándor, Kiss Imre fm., leány Róza, Krausz Ernő ügynök, fiu Imre, Kiss máv. tisz. iu László, Dér János gazdálkodó, leány Erzsébet, Miskolczi István gazdálkodó, fiu István, Monori Sándor máv. őrbáres, leány Jolán, Schwarcz Ferenc keresk., leány Vera, Szilágyi Sándor városi kézbesítő, leány Edit, Szilágyi György őrmester, fiu György, Baranyi Zoltán főhadnagy, fiu Zoltán, Rozsvai Sándor napsz., leány Magda, Vincze András npsz., fiu Imre, Petró Mihály npsz., fiu Béla.

Halálozások: Özv. Komádi Jánosné ref. 74 éves, Kishegyesi ut 40. Keme-csi Jolán ref. 2 éves, Árpád tér 13. Koctis István ref. 4 hónapos, Késés u. 32. Ceglédi Sándor ref. 4 hónapos Pesti u. 4. Vincze Gáborné, Ladányi Erzsébet ref. 38 éves, Bucsatelep.

— Eljegyzés: Grigár Dezső cipészsegéd—Géder Róza.

— A kerület halálosan megsebesítette a véletlenül elsült pisztoly. Bán József eszabaji községi kerületi szolgálati útján egy ócska elöltöltött pisztolyt hordott magával. Bán József tegnap ellenőrző útja közben betért a maga által épített kis csöszházba pihenni. Fegyverét maga mellé tette az asztalra és hogy, hogy nem a pisztolyt elsült és a golyó a szerencsétlen kerületi gyomrába furdott. Bán megsebesült, maga tehetetlenül hosszú órákon át kiáltott segítségért, amíg végül is a hajnali órákban a mezei munkára menők meghallották segélykiáltásait és a csöszházhoz siettek, ahol már akkorára Bán József majdnem elvérzett. Azonnal orvost hívtak és az elsősegély után Bánt a kórházba szállították. Az ócska fegyver olyan súlyos sérülést okozott, hogy Bán felgyógyulásához alig van remény.

Villangondulalás.

legmodernebb géppel,
6 havi jótállással
6— Pengő Bőskénél
BATHYÁNYI UCCÁ 10. SZÁM.

Schuschnigg osztrák kancellár megbékélést hirdetett Dollfussért mondott rekvium után

Bécs, aug. 8. A Hősök-terén a régi és új Burg között ma tartották meg a nagy rekvium Dollfuss kancellárért, amelyen sok hivatalos személy jelent meg. Így a kormány valamennyi tagja, Schuschnigg kancellárral, a diplomáciai testület, a katonai és polgári hatóságok, valamint a védő alakulatok sok képviselője. A szertartás után elsőnek a hazafias front vezetője mondott beszédet, majd Schuschnigg kancellár, aki többek közt ezeket mondotta:

— Dollfuss pótolhatatlan, de az alaposan kidolgozott számításba hiba csúszott be. Erőszakkal lehet rombolni, vérrel lehet megsemmisíteni értékes ember életét, el lehet pusztítani, de ami halhatatlan, azon a terror nem vehet erőszakot. Az ország lelke nem tört meg, az él és halhatatlan marad. Olyan felfogásokkal, amelyek a politikai gyilkosságot csak eszköznek tekintik, ebben az országban nem világnak. Azoknak azonban, akik engedve az uszításnak és félrevezetve engedték magukat rossz célokra felhasználni, ha jelent valamit számukra, hogy osztráknak vallják magukat, osztrák békére akarjuk kezünket nyújtani annak nevében, akinek szelleme felettünk lebeg. Egyet azonban meg kell mondanunk, hogy akik közvetlenül terhel a hűn a kiontott vért, azzal nincs ki-

békülés, azzal nincs béke.

Drága halottunk hagyatékához hiven megbékélést, nyugalmat és békét óhajtok és akarunk osztrák hazánkban. Ezt a békét nem nehéz elérnünk és el lehet érni, ha egyik vagyunk abban a tekintetben, hogy mindazoknak, akik azt tartják feladatuknak, hogy gyűlölködés és viszály magvait hintsék el népünkben, akik elég gyakran nem is országunkból származnak s ezért nincs is bennünk megértés hazánk szel leme iránt, nincs többé keresnivalójuk Ausztriában. A kancellár ezután a munkássághoz fordult. Felszólította őket, hogy tegyenek hitet Ausztria mellett. A szabad munkás a szabad osztrák államban gazdaságilag is, lelkileg is hű hazát fog találni. A kancellár ezután a szülőkhöz fordulva felszólította őket, hogy az ifju nemzedéket neveljék a haza büszke multjának tiszteletére és a jövőbe vetett büszke hitre. Beszédét azzal az óhajlással fejezte be, hogy azok, akiket az osztrák, a német hűség összeforraszt, álljanak a haza mellé és vessék azt abba a jövőbe, amikor Ausztria mint szab. mint német, mint független ország az európai kultúra védője és saját szellemi javainak őrtalmazója lesz. A kancellár után Starhemberg alkanclár szólalt fel.

Előléptetések a pallagi gazdasági akadémia tanári karában

Budapest, aug. 8. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Stolp Ödön m. kir. gazdasági főtanácsos akadémiai rendes tanárnak az V. fizetési osztály jellegű adományozta Rácz Mihály m. kir. gazdasági főtanácsos, gazdasági akadémiai igazgatói címmel felruházott gazdasági akadémiai rendes tanárt, Keztyüs Lajos dr. Hauser János gazdasági akadémiai rendes tanárokat a gazdasági akadémiai tanszéket vezető rendes tanárok ré-

szére megállapított és az állami rendszerű VI. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő 4. fizetési fokozatába léptette elő. Puskás Károly gazdasági akadémiai rendkívüli tanárnak a gazdasági akadémiai rendes tanári címet adományozta.

Az előléptetett akadémiai tanárok kiváló szakferriak, kik eredményes működésükkel méltán rászolgáltak az előléptetésre, melyhez széles körök jókívánsága fűződik.

Agyonlőtte hűtlen vőlegényét, akihez hiába könyörgött térdenállva

A Kuria másfélévi börtönrre ítélte

Budapest, augusztus 8. Kurucz Károly fiatal pókafai legény néhány évvel ezelőtti szerelmi viszonyt kezdett Czömpöl Ilona szegénysorsu leánnyal. A fiu anyja ugyszólván az első perctől kezdve ellenezte fia udvarlását s később sem akart hallani a házasságkötésről. Kurucz ennek ellenére éveken át hitgette a leányt, sőt a templomban, térdenállva fogadalmat tett négyszemközt arra, hogy amint eléri 18-ik életévét, feleségül fogja venni. Az idők folyamán azonban a fiatal legény egyre jobban elhidegült Czömpöl Ilonától, sőt egy másik leánynak kezdett udvarolni. Czömpöl Ilona ennek ellenére hű maradt szerelmeséhez.

A mult év november végén következett el a tragikus fordulat: a legény bejelentette végleges szakítását. Czömpöl Ilona elájult a kegyetlen hír hallatára, majd magához térve, ölelgetni kezdte vőlegényét, szerelmes szavakat sugdosott fülebe, mindenképpen kérelme, de Kurucz Károly hajthatatlan maradt s ellökte magától a leányt. Ezek után Czömpöl Ilona beszaladt közeli házába, magához vette előre elkészített és megtöltött pisztolyt, valamint hetekkel előbb megírt bucsulevelét s ujra kiszökött a fűhöz. Letérdelt szerelmese előtt az uccán, emlékeztette az oltár előtt tett fogadalmára, de a legény

ridegen eltaszította magától s csak ennyit mondott:

— Ma, fiam, csak a pénz beszél!

Czömpöl Ilona erre elvesztette fejét, előkapta a kebelébe rejtett revolvert s kétszer Kurucz Károlyra lőtt. A legény nyomban szörnnyethalt. Czömpöl Ilona a tragikus eset után nyomban a csendőrségre futott s feljelentést tett maga ellen.

— Agyonlőttem a vőlegényemet — mondotta —, tartóztassanak le.

A 22 éves fiatal leány felett első fokon a zalaezerségi törvényszék ítélkezett. Szándékos emberölés büntetében mondotta ki bűnösnek és ezért négyévi fegyházbüntetéssel sújtotta.

A győri ítélőtábla nyomatékos enyhítő körülménynek vette Czömpöl Ilona töredelmes beismerését, felizgult lelkiállapotát, a vőlegény hűtlen magatartását, valamint azt, hogy az eset előtt és után a vádlott leány többször is öngyilkosságot kísérelt meg. Czömpöl Ilonát erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetében marasztalta el s büntetését egy és félévi börtönrre mérsékelte.

A Kuria Sclley-tanácsa ma a táblai ítélet indokainál fogva helyben hagyta s ezzel Czömpöl Ilona másfélévi börtönbüntetésre jogerőssé vált.

Füüdőtrikójaért szaladt, tolvajnak nézték

Nagy hajsza keletkezett egy rossz tréfából.

Csütörtökön délután a népes Csapó uccán hajsza indult egy fiatalember után, aki allétákat megszegyenítő tempóban futott a Csapó uccán lefelé a Piac ucca sarkától. A rohanó fiatalember után néhány gyermek és felnőtt rohant, akik kiabálták: *Tolvaj, fogják meg!*

A kiabálásra elősietett a Bika előtt posztoló rendőr is és amikor hallotta, hogy az emberek tolvajt kiabálnak és elől menekül teljes erejéből egy jól öltözött fiatalember, utána vetette magát és hamarosan az üldözők élére tört és a Vár uccán tul sikerült is elfogni a fiatalembert, aki rémülten tiltakozott a rendőr előtt.

— Nem csináltam én semmit, miért fog a biztos ur! Tessék hazaengedni, a füüdőtrikómért futok én!

— Maga tolvaj, maga menekült, hiszen azt kiabálta az egész ucca!

— Én nem vagyok tolvaj! — mondta a lihegő fiatalember és bizonyított is.

A tömeg közben sűrűn fogta körül a rendőrt és a fiatalembert. A rendőrt, akinek gyors futása igen megnyerte az ucca népének tetszését, megjelenezték.

A fiatalember nagyon kényelmetlenül érezte magát, de nem hagyta el a hidegvérre és nyugodt hangon mesélte el a dolgot és tanakkal bizonyította, hogy tévedésről lehet szó, ő nem tolvaj.

Amit mondott igaz volt, el is engedte a rendőr. Kiderült, hogy csakugyan trikóért szaladt a derék ifju, hogy minél hamarabb mehessen a strandra. A szaladó fiatalember után valaki ostoba tréfából elkiáltotta magát:

— *Tolvaj, fogják meg!*

A kiabálást átvette az ucca népe és megindult a hajsza, megtörtént a rendőri beavatkozás. A rendőr, aki hiába rohant, méltatlankodva mondta:

— Ha nem tolvaj valaki, akkor ne rohanjon, ha a háta mögött tolvajt kiabálnak, a futásáért csak a kiabáló szavát valószínűsítette és nekem meg fáradságot okozott. Máskor figyeljen az uccán!

— Csak a trikóra gondoltam és nem hallottam mit kiabáltak — volt a busvázás.

SZOVJET REPULÓRAJ RÓMÁBAN

Róma, augusztus 8. Annak a repülő-látogatásnak viszonzásául, amellyel Balbo olasz légügyi tábornagy 1929-ben Moszkvában tett, Sokolow tábornok vezetésével ma 3 repülőgépből álló szovjet repülőraj érkezett Rómába.

ÉLETFOGYTIGLANI FEGYHÁZRA ITÉLT OSZTRÁK ISKOLAIGAZGATÓ

Bécs, augusztus 8. A gráci katonai bíróság ma életfogytiglani fegyházra ítélte Philibert Gragger iskolaigazgatót, mert a július 1-i felkelés idején embereit a schwanburgi postaépület és csendőrlaktanya ellen rohamra vezette.

— Elaludt a hőforrás árkában a dinnyeárus és elfogták a csendőrök. Szerdán este a csendőrök elfogták Langernann János munkást, aki alkalmilag dinnyeárusítással foglalkozik, a hőforrás acsádi uti árkában. A jó gyógyvízben fürdött és elaludt. Hetek óta nincs már munkája, sem rendes lakása. Megindul ellene az eljárás csavargás miatt.

**Vége a világnak,
poloskának és svábnak,
mert KISS tökéletesen írt
ciánál. — Felelősséggel
vizsgál. Mellusz-tér 7.**

Egyenlő elbánást!

Irta: dr Kovács Béla ügyvéd, a Debreceni Háztulajdonosok Egyesületének ügyésze.

Az elv, amelyért harcolnak nemzetek, osztályok és egyének, gazdák és iparosok, a szabadverseny és a kötött gazdaság rendszerek hívei, az az elv, amely mindig kijátszanak az erősek, de viszont mindig követelnek a gyengék: az egyenlő elbánás elve. Minden igazságtalanságon és akadályon keresztül az egyenlő elbánás felé halad az emberiség.

Az egyenlő elbánás elve egyik sarkköve minden modern jogállamnak. Erre azért is szükség van, mert valamely községben, községben és kiadásait felezni kívánja, a célok elengedhetetlen feltétele, hogy a polgárok tömegeinek erejére és gazdasági létének szilárdságára támaszkodhassék, ami pedig csak a jogok és kötelezettségek igazságos, egyenlő, vagy legalább is arányos megosztása rendezése esetén lehetséges.

Különösen áll ez a közterhek viselésére vonatkozólag, melyek minden jól kormányzott államban az egyenlő teherviselés elve alapján osztandók szét. Hazánkban a világháború kitörése óta a földbirtok több közterhet viselt, mint a házbirtok, ami megfelelt az igazságnak. Azóta megindult és napjainkig folyton tart egy eltolódási folyamat, melynek során a házbirtok ugy összegszerűleg, mint aránylag egyre több közterhet visel, mint akár a földbirtok, akár más nemzeti vagyontárgyak.

Az 1933-34. évi állami költségvetésben a házadó 86 millió pengővel, a földadó 30.2 millió, a társulati adó 15 millió pengővel volt előirányozva, az 1934-35. évi állami költségvetésben a házadó még mindig 80 millió pengővel szerepel, tehát a házbirtokra vetik ki a legtöbb állami egyenes adót, ami a többi adónemekkel és különösen a rendkívüli pótlékkal együtt elviselhetetlen magasságra emelkedik.

Ez az eltolódás, mely teljes ellenében áll az egyenlő teherviselés elvével, ma már ellentétben áll az állam érdekével is, mert nemcsak jóvédelem nélkül, hanem ugyszólván értéktelenné teszi a házvagyonot. A házbirtok ma már nem a pusztulás szélén áll, hanem napról napra ténylegesen pusztul, amit az elárverelt, vagy elköttyavetvő házak tömege, a meglevő házak értékének és állagának folytonos romlása és a korszerű újítások elmaradása napról napra világosabban bizonyít. A nagyobb bérházaknál s így főleg Budapestben még lehet beszélni az érték és a jóvédelem részbeni megmaradásáról, de a vidéken, így Debrecenben, amely főleg a kisháztulajdonosok városa, már csak az általános gazdasági leromlás következményeinek megállapításáról lehet szó.

Pedig a házvagyon Magyarországon a föld után értékre a legnagyobb kulturális és városi szempontból pedig az első vagyontárgy, melynek gazdasági helyzetétől függ az összes többi foglalkozási ágak sorsa is.

A házvagyon azonban már nem bírja tovább azt az aránytalan megterhelést, amely a közterhekből rá esik, tehát nem politikai, hanem gazdasági és elsődrendű állami érdek ezen állapot megszüntetése.

A törvényhatóságok és az országgyűlés legsürgősebb feladata, hogy egy helyi, mint országos vonatkozásban végre a házvagyon megmentését komolyan és tényleg munkába vegye és a gazdasági és iparvédelem mintájára külön problémává tegye. A megoldásnak két irányban kell történnie:

1. A közterhek feltétlenül leszállítása. 2. Védelem és kedvezmények nyújtása, a megmaradt köz- és magánterhek fizetésére vonatkozólag. Nagyon sok javaslat készült már eddig a házbirtok terheinek rendezésére, melyek közül kiemelem a közterhek maximálására, a gazdasági rendelkezések kiterjesztésére és a kellő mennyiségű pénznek forgalombahozására vonatkozókat. Mindez azonban elmélet marad addig, míg a törvények és rendeletek, illetve szabályrendeletek alkotására illetékes tényezők meg nem kezdik a lényeges foglalkozást a házvagyon

megmentése érdekében. A munka során bőven lesz alkalom a legjobb orvoslási módok kiválasztására.

Debrecen város közgyűlése rövidesen foglalkozni fog a közterhek csökkentésével. Ez a munka azonban csak akkor járhat eredménnyel, ha előbb külön kiemelik és rendezik a városi, sőt állami adózás főforrását

képező házvagyon terheit és azután ezzel hozzák összhangba a többi gazdasági és foglalkozási ágak terhelnek megosztását.

Amilyen igazság az, hogy a nemzeti termelésünk alapja a föld, éppen olyan igazság az is, hogy adózá- sunk alapja a ház, mint a kineztár fő bevételi forrása, melynek pusztu-

lását nem lehet tovább tétlenül nézni sem az államnak, sem egyeseknek.

A választópolgárok zömét kitevő háztulajdonosok, akik eddig a közterhek nagy részét viselték, most már joggal elvárhatják, hogy velük szemben is alkalmazzák legalább az egyenlő elbánás elvét.

Szeptember 30-ig be kell fizetni az 1925-1929. évi burkolási költségek utáni járulékot

Az ősz folyamán leérkezik a városhoz a burkolási szabályrendelet jóváhagyása

A szerdai polgármesteri értekezleten napirendre került a be nem fizetett burkolatozási költségek ügye, amely már ezelőtt is több ízben foglalkoztatta a város vezetőségét, de eddig nem lehetett az ügyben semmit tenni, mert a burkolási szabályrendeletét még most sem hagyták jóvá a minisztériumban. A nemrégiben lefolyt vizsgálat alkalmával, illetve a vizsgálat után is több miniszteri leirat érkezett le a városhoz, amelyekben a belügyminiszter kifogásolta, hogy a város nem elég erőlyesen jár el a hátralékok, a kiinn levőségek behajtásánál.

Amnyi kétségtelen, hogy Debrecen város házépítészaira nehéz helyzetben van, miután a katasztrófális gazdasági és pénzügyi viszonyok következtében az előirányzott bevételek nem kellő tempóban folynak be. Először is az 1929-1932. évi burkolási költségek után a hátralékokkal szerepel a polgárság. Viszont

az is igaz, hogy a város vezetősége ezekben a hátralékoknak behajtását nem igen szorgalmazta, miután a burkolási szabályrendelet jóváhagyása még nem érkezett le.

A szerdai értekezleten aztán a polgármester utasította a számvevőséget, hogy ajánlott levélben szólítsa fel azokat az érdekelteket, akik a burkolási járulékokkal hátralékban vannak. Az illetők kötelesek az 1925. évtől 1929-ig bezáróan készült burkolási költségek után kivetett járulékokat befizetni. A befizetés határideje szeptember 30-ika. Amennyiben a felszólított érdekeltek a megjelölt határideig nem fizeti be a ráeső összeget, az ellen hiyatalból fogják megindítani a behajtási eljárást.

Ezzel a rendelkezéssel azonban a burkolási hátralékok egyik része nyert volna ideiglenes elintézetést. Szükséges az 1929-1932. évi burkolási hátralékok rendezése is. Erre vonatkozóan a polgármester ugy ha-

tározott, hogy utasította a városi számvevőséget a járulékok szétosztására és kiszámítására. Ez a számítás nem végleges, mert hiszen a szabályrendelet állapítja meg, hogy az érdekeltekre mennyi összeg esik, viszont ez a szabályrendelet, amint már fentebb írtuk, még a belügyminiszter megerősítésére, jóváhagyására szorul.

Az átmeneti intézkedés szerint a burkolási költségek után 1929-1932-ig 8 százalék, 1933-1934-ig pedig hat és fél százalék számíthat a tőkéhez.

Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyeket a burkolási szabályrendelet jóváhagyásának kérdése idézett elő, a belügyminisztériumban igéretet tettek, hogy a kérdéses szabályrendeletet rövidesen jóváhagyja a belügyminiszter. Ez a jóváhagyás a benfentesek szerint még az ősz folyamán leérkezik a városhoz.

A debreceni tábla is felmentette a gyujtogatás vádja alól dr Kubinyi János ny. törvényszéki bírót

Seres János dohánykertész 1 és félévi, Vedres Illést pedig 2 évi fegyháza ítélte a bíróság — Ki gyujtotta fel Kubinyi András ujfehértói dohánypajtáját?

Rendkívül érdekes bűntudat tárgyalt szerdán délelőtt a debreceni ítélőtáblán dr Várady Sándor tanácselnök szüneti tanácsa. A bűnpernek ügy vádlottja volt: dr Kubinyi András ny. törvényszéki bíró, földbirtokos, továbbá Scherr Mór bérlő, Seres János dohánykertész és Vedres Illés napszámos, akik ellen gyujtogatás miatt emelt vádat az ügyészség. Dr Kubinyi Andrásnak és nővéreinek, Draveczky Józsefnének Ujfehértó határában van 160 kat. holdas birtoka az ugynevezett Nagyszállás tanyával. Ezt a birtokot 1932. évben Scherr Mór bérelte. Az akkor megkötött szerződés szerint Scherr az ujfehértói birtokon főleg dohányt köteles termeszteni. 1932. évben állítólag 90 métermázsza volt a termés, melyet 10 ezer pengőre biztosítottak be. A dohánypajtát ugyanekkor 12 ezer pengőre biztosították be.

Történt aztán, hogy 1932. december 28-án délután 2 órakor kigyulladt Ujfehértói határában Nagyszállás tanyán a dohánypajta és légegett. A pajtával együtt odaveszelt a 90 métermázsza dohány is.

A tüzesettel kapcsolatban széleskörű vizsgálat indult annak megállapítására, hogy nem történt-e gyujtogatás? A pénzügyi vizsgálat megállapítása szerint a pajtában valóban 90 métermázsza dohánynak kellett lenni. Ugyanakkor a esendőri nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy gyujtogatás történt. Több tanu akadt, akik terhelő vallomást tettek a Scherr Mór alkalmazásában levő Seres János és Vedres Illés, továbbá maga dr Kubinyi és Scherr Mór ellen is.

Igy azután a nyiregházi törvényszék

gyujtogatás bűntette címen vádat emelt ugy dr Kubinyi András, mint a másik három gyanúsított ellen.

A törvényszéki tárgyaláson számos tanu hallgattak ki. Ezek közül volt olyan, aki azt vallotta, hogy hallotta, amikor Seres János egy alkalommal így szólott Vedres Illéshez:

— Ne vesződjön azzal a másodrendű dohányossal. Feleslegesen válogatja azokat, hiszen ugyis leég a pajta

M. Tóth János nádkötő szintén terhelő vallomást tett. Ugyanigy súlyosan terhelő kijelentést tett egy Varga nevű napszámos. Az egyik tanu szerint Scherr Mór bérelte fel Seres Jánosokat arra, hogy a pajtát gyujtsák fel s majd kapnak jutalmul pénzt és más ajándékot. Scherr Mór viszont eszerint a tanu szerint Kubinyi biztatta a gyujtogatásra.

A törvényszéki tárgyaláson dr Kubinyi András és Scherr Mór tagadta az ellene emelt vádat. Igazolták, hogy M. Tóth János és Varga napszámos valótan teljesen megbízhatatlan, miután mindkét tanu haragudott részben Kubinyira, részben Scherr Móra. Varga, a koronatanu ugyanis egy alkalommal elöteget kért a bérlőtől, aki azonban ezt megtagadta s mikor Varga erőszakoskodott, megütötte. Előkor Varga megfenyegette Scherr Mór.

A tárgyalás során dr Kubinyi András igazolta, hogy még 1932. augusztusában megszünt a feles viszony közte és Scherr Mór között. Ő legutóbb 1932. december elején írt a bérlőnek, hogy a dohányt szortirozzák el a pajtában, ahogyan azt a pénzügyőrök megkivánják. Ő nem is járt kint a tanyán s neki

semmi haszna sem volt a gyujtogatásból.

A törvényszék annak idején fel is mentette dr Kubinyi András és Scherr Mór az ellenük emelt vád alól. Seres Jánost és Vedres Illést azonban gyujtogatás bűntettében mondotta ki bűnösnek s ezért Seres 2 és félévi, Vedres pedig 2 évi fegyházra ítélte.

Fellebbezés folytára került most ez az ügy a debreceni tábla elé. A vádat dr Vattay József főügyész helyettes képviselte, míg a vádlottakat dr Hegedüs Loránt ügyvéd védte.

A vádlottak fenntartották a törvényszék előtt tett vallomásukat.

Az iratok ismertetése, majd a perbeszéd után dr Várady József tanácselnök kihirdette a tábla ítéletét, amely szerint a fellebbezést bíróság teljes egészében helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Így tehát a tábla Seres Jánost 2 évi és hathónapi, Vedres Illést pedig 2 évi fegyházra ítélte, míg dr Kubinyit és Scherr Mór felmentette a gyujtogatás vádja alól.

Seres János és a biztosító intézet képviselője semmiségi panaszt jelentett be a Kuriához a tábla ítélete ellen, amely tehát még nem jogerős.

Hétszázezer pengőt keresett Ujpest a Speyer-kötvények visszavásárlásán

Ujpest jövő évi költségvetése most készült és az ehhez csatolt jelentésben Semsey polgármester beszámol arról az érdekes tranzakcióról, amelyet nemrég bonyolítottak le a Speyer kölesönél kapcsolatban. Eddig szigoruan titokban tartották az intézkedéseket. A város a legnagyobb adófizetőket megkérte, hogy adjanak kölesön pénzt kötvények visszavásárlására. Valamennyi virillista rendelkezésére állt a városnak, amely így fokozatosan mintegy 300 ezer dollar értékű kölesönkötvényt vásárolt meg. A polgármester jelentése elmondja, hogy a titokban végrehajtott kötvényvásárlás révén kerekén hétszázezer pengőt keresett Ujpest városa.

Ez a hír érdeklí Debrecen is, mert tudvalevően Debrecen városa is nagyszemű Speyer-kölesönt vett fel annak idején beruházásokra.

Levél a leánycserkész táborból

Szilvásvár—Ózd—Farkaslyuk

Ismét kétnapos kirándulásra indulunk, újra felkerül a hátizsák a vállainkra, Utunk gyalogosan visz bennünket kisebb falvak felé, amik egymáshoz igen közel vannak. Egy magas hegy, ismét egy völgy s lent a völgyben esinos falvak, Nóta esendül ajkainkon, gyönyörű magyar nóta, a falvak lakosai kíváncsian néznek bennünket s megállítanak egy pár szíves szóra. »Merre méné-e? Ózdra — hangzik a válasz. »Hallék-é, messze van az felkém, szentem...« Nótázva, dalolva, pihengetve majd csak odaérünk. Rettegetes hőség lassítja a tempót, nehezebb, fárasztóbb az út, majd az erdő büs árnyéka ad pihenést és új erőt. Után fél 3-at mutat az óra és mi megérkezünk Ózdra. Itt az iskola környékes udvarán farkas étvágygal könnyebbülünk a hátizsákunk. Egyórát pihenés után a vasgyár udvarán várakozunk kalauzunkra. A hatalmas kémények és zaj, ami a vasgyár felől jön, feltárja nemsokára előttünk, hogy milyen munka folyik éjjel és nappal. Kedves vezetőnk magyarázza, hogy hogyan kerül a nyersanyag a esillékben keresztül a kohóba. Óriási robajjal zuhan és mint valami vasszörnyeteg nyeli el egymásután a többszáz vagon anyagot. Itt izzóvá válik. S többórát izzás után éppen alkalmunk volt látni, hogy hogyan bontják ki a kohót. Utat engedtek neki s rövid időn belül a lábunk előtt hőmpölyög a folyékony nyersvas. Lassan hőmpölyögve szikrázva hull szerte, ezer csillogással a hatalmas üsibe s innen darum szállítják a kemencébe. Itt tovább izzik és válik ki belőle a nézik, hogy jó e már. Ha igen, úgy kerül a hengerelebe, itt nyújtják, lapítják s nem sok idő múlva szabják, vágják és mint vasuti sín, drót, szeg, vagy a finomabb acélból, mint lemez, finom varrófű kerül ki, a nem is na-

gyon régen látott nyersanyag.

A hatalmas méretű vas- és acélgyár megtekintése után az olvasóegylet tornatermében nyerünk elhelyezést Jurás László tanító, cserkészparancsnok figyelmébe. Itt megtekintjük a gyár munkásainak olvasótermet, színházát s mindazt, ami a kulturát előbbre viszi. A 8. osztályos elemi iskolának pompás berendezését, szertárát. Amit itt hallottunk, szinte csodálatba ejt bennünket. A jelszó itt az, hogy a nőnek a fakánál való a kezébe, a férfiak nem szívesen veszik, ha a feleség hivatalban van, egybűt van alkalmazva, sőt nem is engedik meg. A férfiak keresnek, dolgoznak családjukért, biztosítják a létfenntartásukat, a nő pedig töltse be igazi hivatását, mint gondos háziasszony, családját szerető édesanya. A kedves tanító ur szívesen kalauzolt bennünket és magyarázott meg mindent. Mikor mindent megnéztünk, a hőstől és fáradságtól kimerülve a fürdés, a hideg zuhany üdítőleg hatott reánk. Leányaim oly frissek lettek, hogy alig tudtam őket pihenésre téríteni. Lassan elült a zaj, a zsongás, csak az épületben levő zenekarnak a nótája hallatszott és ringatta el fíradt testünket. Másnapra kell az erő, mert a bányá megtekintése még előttünk állt.

Dél felé megérkeztünk jókedvvel, vidáman a Farkaslyuk-i bányatelepre, hol kedves és figyelmes szeretetben részestülünk. Egy kis pihenés után mindenki lelkében égett a vágy, hogy a föld mélyébe lemenjünk minél előbb. S lássuk annak gazdag kincsét. De őszintén szólva, mindenünknek egy kis borzalom futott végig a lelkén, mikor belelítettünk a villamos csillékbe, ami a sötét tárná előtt várt reánk. Minden kis kocsiba egy kis lámpát tettek, ami nagyon fontos és feltétlenül szükséges volt. Szemünk még egyszer

visszapillant a napsugárra s tekintünk mélyen a sötét tárnába révedez. Mindnyájunk lelkébe ott van a bányászok köszöntése: »Jó szerencsét«. E szent pillanathban lelkünk közelebb jutott Istenhez, akihez fordultunk segítségért. Éreztük is milyen kicsinyek is vagyunk az Ő hatalmasságához képest. Egy sípszó s vonatunk megindul a sötétbe, a mélybe, ahol nincs napsugár, ahol nincs csacsogó madár, ahol minden sötét és néma. Félórát ut után vilamos gyorsasággal szeli a vonatunk a sötét folyosókat, szívünk-lelkünk remeg. Nem is tudunk szólni, elnémultak a nótás ajkak, csak a szemeket és arcképeket világítják meg a lámpások. Végre adott jelle kiszállunk s vezetőink két csoportra osztanak bennünket. Lassan, óvatosan majdnem csuszva jutunk tovább a sáros uton, amely oda vezet bennünket, ahol a bányászok fejtik a szentet. A sötétben megvilágító lángok mutatják, hogy ott emberi élet van, dolgoz magyar szívek és kezek. Jó szerencsét köszönve üdvözölnek bennünket s megmutatják, hogy hogyan kerül a sziklából ki a szén, hogy csákányozzák, furják s robbantják, ha a csákánynak, furónak és a magyar erőnek s akaratnak ellentállnak. Adott magyar szívek s lelkek, kik ott a föld mélyében dolgozok, szívünk minden szeretete és tisztelet vesz körül benneteket, hogy csodáljunk és szeressünk még jobban titeket, kik felszínre hozzátok a földnek titkát. Kiknek oly kevés jut a napsugárból, a levegőből, kiknek örök sötétségben kell a mindennapi kenyeret megkeresni s mindnyájunkért dolgozni, hogy meg ne fázzanak, ha eljön a hideg tél. A szentet, amit télen tüzhelyeinkre teszünk, mindenkor eszünkbe juttatják, hogy hogyan kerül az, milyen fáradságos munkával és verítékekkel a mi házainkba.

Majd elbucszunk az ott levőktől, meleg készorítással fogtuk meg azt a dolgos kezét, aki lent a föld mélyében dolgozik édes magyar testvérciért. »Jó szerencsét« hangzik a válasz, a mi címlamosunk újra megindul kifelé. Sötét, borongós szíveinkbe s szemünkbe újra visszatér a jókedv. Csak itt-ott száll

még egy mély sóhajtás, egy kis fahász Istenem segíts meg bennünket. Szemünk nemsokára megpillant végre egy kis fényt a távolban, egy felhő fölött. Közelebb érve látjuk, hogy ott már a napsugár vár bennünket, hogy megmelegesse a megő szívünket. Végre azt is elérjük s köszöntjük és üdvözöljük. Halánk abhoz szól, aki gondunkat viselte, aki örökös szeretetét most sem vette le rólunk.

Ebéd után bucsút mondunk az ott levőknek, megköszönve szíves szeretetüket és figyelmüket s nótázva röjjük utunkat tovább Szilvásvár felé. Estére megérkezünk. Itt már nehezen várak bennünket, hogy, mint vagyunk, nem történt-e az uton valami bajunk. Alig győzzük elmondani mindazt, amit láttunk, azoknak, akik úgy örködnék felettünk, mint az anya gyermeke felett. A jó szilvásváradiat boldog örömmel köszöntjük.

Csak a megérkezett posta terelle át figyelmünket s gondolatainkat más irányba, az alföldi rónaság felé. Öreg kuszált sorokat hozott a posta. Örömmel olvassuk, hiszen hazulról jött, édes anyák, apák vagy testvérek írták ezeket. E pillanathban végig fut két könnyesepp a szempillákon, midőn oda érünk: esőkor édes jó anyád. Milyen messze vagy Ózd, Szilvásvár, Debrecen. Milyen messze vagy és mégis milyen közel...

Szilvásvár, 1934. évi augusztus 4.

Kovács Julia
tanító,

a 83/L. Bethlen Kata cserkész-
csapat táborvezetője.

**Friss fotóciók
Amatőr munkák
kidolgozása
órak alatt
Székely Magda
nagyerdői
strandműtermében**

Öngyilkosok

„Eldobott kövek vagyunk, melyeknek esési törvényeit az egész kozmosz nehézkedési viszonyai határozzák meg. Muszáj telteinkért épp oly kevésé vagyunk felelősek, mint a virág színeiért, a kavics súlyáért”.

Szépén kifejezett, nagy horderejű, gondolkodni készítő mondas, de elfogadottsága kiszámíthatatlan veszélyeket rejtene, mert hisz felelőtlenségünk tudata ki tudja, hová vezetne?!

Egvedül születésünk és természetes elmulásunkért nem vagyunk felelősek. Telteinkért mindenkor. Azért nem helyes Lombroso elméletekkel, Kraft-Ebing-féle terheltségekkel, s különféle morál-yosanitikkal — mint enyhítő körülményekkel — tápot nyújtani felelőtlenségünknek.

Válasszunk ki a „teltek” közül egyet — ma elég gyakori, melyért az illető csak és kizárólagosan önmaga felelős — az öngyilkosságot. „Terhelt volt, belekergették, nem volt más kiút”, s ehhez hasonló másra-hárítások csupán gyöngye és céltalan szólások a jövőtellel s meg nem másítható lett fölött.

Bár problémátikusnak lehetne tartanunk, hogy kinek lelkiereje felé bilien a mérleg, annak-e, aki el tudja dobni az életet, vagy aki elég bizalmat érez önmagában megküzdeni az eléjáruló különböző nehézségekkel és céltudatosan igyekszik kiegyensúlyozottan haladni a rögs utakon?!

Am félre kell tennünk minden e fajta helyes, vagy helytelen okoskodást s hamar nepek, embermilliók pusztulását táborunkban nincs módunkban megakadályozni, legalább egyeseknek, az egvének megmentésére siessünk.

Tehetetlenül, segítségnyújtás nélkül állunk meg egy pillanatra sietős utunkon, amidőn az életnek egy-egy turistája elfárad, mielőtt célhoz ér, s a kilátástalanság szirtjébe botolva, szédülten elomlik s a szakadékba hull. Elérjük pergetjük részvét-koszorúknak halhatatlan babérleveleit.

Ne elégedjünk azonban meg a pusztá részvéttel, tartsuk emberbaráti s önmagunk iránti kötelességnek segíteni. Hogy ezt tehesük, tegyük görcsövizsgálat tárgyává s a megállapításunk kétségtelenné válik, hogy az öngyilkosság mindenkor lelki alapokon gyökereszik.

A lélek titokzatos utvesztőjében nehéz eligazodni és belőle kiutat találni. Számítatlan pszichiáter hivatásának áldozatául esett már, s elborult elmével került ki a küzdelemből, és a küzdelmet mégsem szabad földadnunk.

Az öngyilkosság oka egyénenként változó. Egyik nyomós ok miatt szánja reá magát, a másiknak elég egy kevés lelki depresszió, hogy végrehajtsa tettét.

Ilyen végzetes depressziókat kiválthatnak betegség, anyagi gondok, szerelmi bánat, elégedetlenség, becsületbeli meghasonlás, csalódás, kiábrándulás és sok más, érte mindenkor önmaga az illető felelős.

Az öngyilkosság tehát minden esetben lelki kórság, melynek góca a mai korszellemben keresendő. Szaporodása mint egy inflációlás útján, a példák statuálásával jön létre.

Az öngyilkosság maga nem egyéb, mint akarat hiánya, az életigenlés, az élethez való ragaszkodásban. Erős akarat egyedülálló ellenszere, miként a szenvedélyek leküzdésére irányuló tö-

rekvésben is. A hipnózis szintén a törhetetlen akaraton és annak átvitelén alapul.

Szaporodásához természetesen hozzájárul a mai gazdasági válság okozta teljes kilátástalanság, elhelyezkedni nem tudás, a reális minimális létfenntartási küzdelem s ennek következménye a családalapítási nehézségek, mondhatni lehetetlenségek. Ezeknek változtatásán, javításán pedig egyelőre nincs mód, így nem marad más hátra, mint a lelki ellenállóképeséget kell erősíteni edzeni, hogy képesek legyenek a mai változott viszonyokhoz megfelelően aklimatizálódni.

A paradicsomból kiűzött emberpár utavallója: „Ember küzdj!”

Ők a primitív mehek jámbor belenyugvásával ezen az alapon rőták földi útjukat, a reményből s a visszaemlékezésből táplálkoztak.

Ma azonban, amikor a tudás fájából nemesak ettünk, de mondhatni meg is bírtuk emészteni, föllamad bennünk a vágy a küzdelem közepette, valami jobb után. Ma nem tudunk megelégedni a szimpla, materiális testi igények kielégítésével, ma többre vágyunk, lelkiek után.

Röviden kifejezve, a magasabbrendűség felé törekvést a mindennapiért vívott küzdelem megakasztja. Innen egyik magvarázata az öngyilkosságok szaporodásának.

Önkénytelenül majdnem azt mondtam, hogy a civilizáció hozza magával, hát ha nem is így van, mindenesetre valószínű benne.

Egy majdnem állati sorban élő primitív lélek semmiképpen sem tudna arra a meggyőződésre jutni, hogy az ő életét nem érdemes végigélni, sőt!

Mindenesetre az igények támasztása, fokozódása és kielégíteni nem tudása egyik előmozdítója.

Ebből az a hajmeresztő képtelenség következnek, hogy ha gyógyítani akarjuk eme kórságot, hagyjuk meg embertársainkat a maguk primitív-ségben, tudatlanságban. Nem, ezt nem mondtam, de ezt nem is lehetne, mert ma már az utolsó falusi kis cseléd (szándékosan nem nevezem háztartási alkalmazottnak) igyekszik művelni magát tehetsége szerint.

Eklatáns példa reá: Nemrégén egy igen egyszerű kinézésű, bekötött fejű kis cseléd kért írásaiból olvasni, én kerekem megtagadtam, arra hivatkoztam, hogy úgysem értené. Udvariasságból még megkérdeztem, hogy miért kíváncsi reá, s erre meglepő válasza szőről-szóra ez volt: „Asszonyomnak a lelki világát szeretném rajta keresztül megismerni!”

Ismétlem, arra kell törekednünk, hogy a mai fejlődött és fejlődni vágyó s ez óhaját kielégíteni nem tudó, magával meghasonlott lélek, a mai változott viszonyokhoz aklimatizálódhasson.

Adagoljuk talán megfelelően Aristotelesnek egy örökbecsű mondasát, mely a mai viszonyokhoz igen találó, esetleg némi megvívást kell: „Nem örömlök, hanem fájdalomtól való méltatlanság után jár az okos ember”.

Főleg, mint említettem, a lelki ellenállóképeséget kell erősíteni, edzeni, hogy miképpen, ezt a gordiusi csomót próbálják megoldani a pszichiáterek, mert legalább van olyan fontos a magukkal meghasonlott lelkeknek a gyógyítása, mint akár a tbc-sek, szívba-
iosak, vagy rákos betegeké.

Körner Géziné.

Nyári Egyetem

A magyar népművelés problémái

Fekete József tanítóképzőintézeti igazgató befejezte előadásorozatát „Népművelési didaktika” címen. Bemutatta a magyar iskolán kívüli népművelés szervezetét, mely nem áll mögötte a nagy nyugati nemzetek hasonló intézményeinek. E szervezetbe tartozik annyi más közt a Debrecenben oly népszerű „Népszerű Főiskolai Tanfolyam” is. Népkönyvtárak ezrei, szemléltető eszközök, hanglemezek stb. állnak a modern népoktatás szolgálatában. Ennek célja nem lehet csak az egyéneket művelni, az önművelésre, az önművelésre kell elvezetni egy egész népet és ezáltal magasabbrendű, emberibb életet biztosítani nagy paraszttömegeinknek. Fekete József előadásait szemináriumszerűen, tehát a közönség bevonásával tartotta, a felmerülő problémákat megvitatván a hallgatósággal.

Szól a nóta, magyar nóta...

Füredi Gusztáv író németnyelvű előadását óriási közönség hallgatta végig. A népszerű magyar műdal és az igazi magyar népdal lényeges különbségéről volt szó ez alkalommal. Füredi mesései kézzel mutatta be a magyar zenelétet utolsó századát ebből a szempontból. A romantika korából a magyar lélek akkori hangulatát kifejező úri magyar zene, vagy másképp helytelenül cigányzene az egész XIX. század folyamán uralkodott a lelkekben. Csak 1908 táján jöttek rá Kodály Zoltán és Bartók Béla, hogy ez tulajdonképpen nem az igazi magyar zene, nem ez a magyar néplélek igazi tükré. Ez majd csak az ő felbecsülhetetlen értékű gyűjteményeikből vált ismertté. A mai magyar társadalom még mindig idegenkedéssel fogadja, mely azonban már csak muló jellegű lehet. Az előadás értékét és érdekességét nagyban emelték a mesterien megválasztott zeneköltemények. Ezeket Rácz Jancsi és zenekara játszotta, vagy pedig gramofon segítségével szólaltatták meg.

Petőfi, Jókai, Arany

A magyar szellemi élet e három legpompásabb kivirágzását, legnagyobb kiterjedését hozta német hallgatósága szívéhez közelebb dr. Koszó János professzor tegnapi előadásában. Valóságukban mutatta meg őket és a magyar lélek alapvető sajátosságait tisztázta velük kapcsolatban. Műveiket lefordították minden idegen nyelvre, igazán mégis csak az értheti meg őket, ki a magyar életet szerencsés volt megismerhetni, ki a korok lelkét meg tudja ragadni egyszer, mely őket szülte nemzeli számára.

Dr. Hankiss János, a Nyári Egyetem népszerű igazgató professzora rendkívüli előadást tartott tegnap francia nyelven: A magyar ember portraija a külföldi közvéleményben címmel. Minden magyar embert méltán érdekelhet, hogy mit gondol rólunk a külföldi, milyen kép jelenik meg előtte, ha nevünk elhangzik. A magyar képe ugy alakult ki az európai közvéleményben, mint katonái és lovagias, úri gesztusú emberé. A sok harc, amit vívniunk kellett, megmagyarázza ezt és azt is, hogy a szabadság bajnokaiként tisztelnek nyugati szomszédaink.

Tassy Ferenc befejezte olasznyelvű

APOLLO

Ma először: Lil Dagover és Petrovich Szvetisláv főszerreplésével

»MÁRIA TEREZIA«

és Ivan Mosjoukin brilliáns alakításával

»STROGOFF MIHALY«

Előadások kezdete 5, 8 és 9.15 órakor, de be lehet menni a filmek kezdeténél: 5, 6.15, 7, 8 és 9.15 órakor.

előadását Magyarország földrajzáról. Gazdag vetítettképes anyaggal illusztrálta értékes mondanivalóját.

Nagyevű előadók a következő napokon

A következő napok semmivel sem maradnak el gazdag program tekintetében az eddigiektől. Ma elsősorban dr. Bernhard Weissenborn német professzor, hallei egyetemi főkönyvtáros előadása érdemel figyelmet: Magyarok és erdélyiek a wittenbergi egyetemen címmel. Ma reggel 8—9-ig dr. Halasi Nagy Józsefet, a pécsi egyetem filozófia tanárát illeti meg az előadói katedra. Ma kezdik meg előadásait Zolnay Béla és Németh Antal is. Zolnay Béla a szegedi egyetem francia tanszékét látja el. Nagy érdemeket szerzett a magyar irodalmi stílus kutatása körül és nagy része van abban, hogy a XIX. század költőit, Vörösmartyt, Petőfit, Aranyt ma már egészen másképp tudják értékelni, mint előző korok tették. Németh Antal neve a Napkelettel kapcsolatban ismeretes. A színház tudomány művelője. Jelentős szerepet játszik az Ember tragédiája külföldi diadalutjának előkészítésében, Mussolini egyenesen őt bízta meg az Ember tragédiája római előadásának megrendezésével. Olaszországi útja előtt itt ismerteti ez előadás és rendezés technikáját.

Antonio Widmar olasz követségi tanácsos a modern magyar irodalomról tart előadásokat. Főleg az ő érdeme, hogy a nagy magyar klasszikusok kitűnő fordításaiban Olaszországban is ismertté váltak.

A »Pesti Hét«

Több ízben írtunk már azokról a nagy kedvezményekről, melyeket a Nyári Egyetem hallgatói élveznek a pesti Szent István ünnepségek hetében Pesten. A közoktatásügyi kormány »Pesti hetet« rendez számukra. Ma már módunkban van az egész hét részletes programjáról beszámolni.

Indulás Debrecenből a kurzusok végén 18-án a déli gyorssal, Pesten elszállásolás. Este vacsora az Erzsébet-téri kioszkban. Séta a Dunakorzón. 19-én, vasárnap délelőtt Budapest megtekintése autóbusszokon. 1 óra megtekintjük a Dunapartól a virágdíszes csónakfelvonulást. 2 órakor ebéd az Erzsébet téri kioszkban. Délután sétahajózás a Dunán a székesfőváros zenés uzenájával. 20-án külön fenntartott helyről nézzük végig a körmenetet. Délután a Gyöngyösbokrétá megtekintése előadásokkal, a budafoki pinccék. Valamelyik este részletes a hallgatóság a kultuszminiszter ur ömeltósága által adott vacsorán.

A Pesti Hétben való részvétel 22 P 50 fillérbe kerül beiratkozott nyári egyetemi hallgatók számára. A csekély emelkedés, amely a részvételi díjban mutatkozik, az elhelyezés nehézségeiből magyarázandó. A Nyári Egyetem titkársága augusztus 10-ig, péntekig fogad el jelentkezéseket.

A mai program

Halasi Nagy József: A történet ritmusa, 8—9. Hankiss János: A magyar művelődés története (franciául) 8—9. Dr. Koszó János: Az újabb magyar irodalom (németül) 9—10. Mendől Tibor: Alföldi falvak és városok, 9—10. Hankiss János: Bevezetés az irodalom elméletébe, 10—11. Weissenborn Bernhard: Magyarok és erdélyiek Wittenbergben (németül) 10—11. Délután: Zolnay Béla. Biedermeyer és irodalom, 5—7. Németh Antal: Az ember tragédiája (olaszul) 5—7. Németh Antal: Bevezetés a színháztudományba, 6—7. Wallisch Oszkár: A magyar irodalom fénykora, 6—7.

Augusztus 15-én két olasz újságíró jön Debrecenbe

A trianoni béke hatásait akarják tanulmányozni egy olasz könyvkiadó cég megbízásából.

Az utóbbi időkben a külföldi közönség mind nagyobb érdeklődéssel fordul Magyarország felé. Kezdi belátni, hogy a trianoni békeszerződés valami kegyetlen igazságtalanságot követett el ezzel az országgal szemben s még a természetet is megamisította. Angliában, de különösen Olaszországban állandóan nő azoknak a száma, akik a magyarországi viszonyokat a közgazdaság szemüvegén át nézik s ennek alapján bírálják meg a trianoni békét.

Legújabbban a római Chiurazza könyvkiadó cég megbízott két olasz újságíró, hogy gyűjtsenek adatokat a trianoni békeszerződés hatásairól Magyarország közgazdasági és politikai életére vonatkozóan. Ez a két olasz újságíró augusztus közepén Debrecenbe is ellátogat s innen mennek majd ki a trianoni határra. Értesülésünk szerint a két olasz újságíró augusztus 15-én érkezik Debrecenbe, ahol még két napot fognak tölteni.

Nem terjesztik fel az Igazságügyi Orvosi tanácshoz felülvéleményezés végett a Kupás-féle elmeszakértői iratokat

Hirt adtunk annak idején arról, hogy a tábla vádtanácsa nem tartotta szükségesnek a sikkasztó Kupás Sándor városi szamtisztnek az Országos Megfigyelő és Elmegyógyintézetbe való szállítását. Kupás ugyanis a védője útján az ellenőrző szakértő orvos véleménye alapján a megfigyelőbe való beutalását kérte azon a címen, hogy a két szakvélemény között ellentét és eltérés van. Mikor a tábla elutasító döntését kikézbécsitett Kupásnak és védőjének, dr. Asztalos István ügyvédnek, újabb beadványt terjesztettek a törvényszék vádtanácsa elé. Ebben a beadványban ugyancsak az ellenfeles orvosi szakvéleményekre való hivatkozással azt kérték, hogy

az orvosszakértői véleményeket felülvizsgálata, illetve felülvéleményezés végett terjesszék fel az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz.

Ezt a kérelmet a törvényszék vádtanácsa elutasította, mire Asztalos védő a Táblához fellebbezett. Fellebbezésében előadta, hogy meggyőződése szerint védenie elmebajos és köteleességének tartja az ügy hamaros befejezését szorgalmazni, hogy Kupás mielőbb szabab-

dulhasson a vizsgálati fogságból, ahol betegsége még csak fokozódhat és félt, hogy ő és közveszélyes elmebeteg lesz. A védő közmegegyeztetésként kéri elrendelni az ellenőrző törvényszéki orvosszakértők véleményeit, melyeknek felülbírálsa széleskörű orvosi tudást igényel.

A törvényszéki orvosszakértők még 1925-ben véleményükben azt állították, hogy Kupás nem beszámítható, csak nagyon korlátozottan, most pedig teljesen beszámíthatónak mondják Kupást.

Szerintük az előbbi megállapítás csak egy bűnyügre vonatkozik. Ezért szemben az orvosszakértő azt mondja, hogy Kupás állapota 1925. óta nem javulhatott, hanem inkább rosszabbodhatott.

A táblai vádtanács most foglalkozva a törvényszék határozatát,

végérvényesen úgy döntött, hogy az orvosi szakvéleményeket nem küldi fel az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz.

Ezzel a döntéssel aztán jó időre zárult a Kupás-ügy, mely a nyár folyamán csaknem minden nap foglalkoztatta a hatóságokat.

Elfogták a hajduböszörményi vásárok fosztogatóit

A négy cigányból álló tolvajbandát és az orgazdát vizsgálati fogságba helyezték.

Szerdán délelőtt négy cigányt és egy földműves külsejű embert kísérték be a debreceni kir. ügyészségre. A négy cigány Lakatos Buksi József, Lakatos Buksi András, Kolompár Sándor és Lakatos Sándor hajduböszörményi lakosok voltak, míg az ötödik embert Erdei Gergelynek hívják.

Lakatos Buksi József és társai Hajduböszörményben a legutóbbi vásárból valóságosan kifosztották az árusokat. A nyomozás eddigi megállapítása szerint 35 pár eszmat, 13 pokrócot, több ponyvát és egyéb holmit loptak össze. A zsákmányt potom pénzen eladták Erdei Gergelynek és a pénzen megosztották. Közben azonban a károsultak jelentést tettek a hajduböszörményi rendőrségnek, amely erélyes nyomozást indított.

Igy kerültek aztán kézre Lakatos Buksi József és társai, akik a rend-

őrség előtt beismerő vallomást tettek. A tolvaj cigányokat a debreceni vizsgálati fogságba is kihallgatták, majd vizsgálati fogságba helyezték és megindították ellenük az eljárás lopás miatt, Erdei Gergely ellen orgazdaság miatt indult eljárás.

— Halállal végződött futballmérkőzés. Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányság bűnügyi osztályán szigorú vizsgálat indult Poledovics János 20 éves nagytényi asztalossegéd tragikus halála miatt. Az asztalossegédet két nappal ezelőtt eszméletlen állapotban vitték be a mentők Nagytényiből a Rókus-kórházba. Hajnalban, anélkül hogy visszanyerte volna eszméletét, meghalt. A rendőrség megállapította, hogy Poledovics János futballista volt, játék közben megrugták s tulajdonképpen a futball áldozata, mert az őt ért rugás következtében érpedés: szenvedett és mint a honcoló orvosok jelentették a rendőrségnek: halálát agyenyomás által kiváltott agyhüdes okozta.

Uránia

Már csak 2 napig a 2 nagyszerű Bolváry—Stolz produkció

1. „SZIVEK SZIMFONIAJA”
Fősz.: Grell Theimer, Szöke Szakáll, Halmay Tibor, Willy Forst.

2. „AMIRŐL AZ ASSZONYOK ALMODNAK”
Fősz.: Gustav Fröhlich, Nora Gregor.

Előadások kezdete 5, 8 és 9 órakor, de folytatónlag be lehet menni a filmek kezdeténél 5, 6.20, 7.45 és 9-ór.

Vígyszínház mozgó

Ma utoljára

2 1/2 órás előadások, 7/8 és 9 órakor.

Buster Keaton legújabb vígjátéka

BUSTER AZ ÁLMILLIOMOS

2. Richard Barthelmes

gyönyörű repülőfilmje:

LÉGI KIKÖTŐ.

Első előadásán mérsékelt helyárak.

Gyomor- és bélzavaroknál, hasfregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfuvódásnál, gyomorégésnél, felbőfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy-két pohár természetes, Ferenc József kevertvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkeletesen jelentésként olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a hosszú idő óta fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicserik.

x Bihary Gizella zenetanárnőnél beiratkozás zongora, cimbalom zene elmélet tanszakokra, Kossuth ucca 69.

A franciák dícsérik a magyar udvariasságot. A Le Jour című francia lap írja: „Magyar udvariasság. — Egy francia, aki sokat utazik külföldön, elmondta, hogy milyen megkülönböztelt udvariassággal fogadják Magyarországon a francia turistákat. Ha egy honfitársunk mutatja meg az útlevelet, a hatóságok különösen szívélyesek lesznek és Budapest francia nyelvű térképét nyújtják át nekik, melven ez a felirat olvasható: Isten hozott! A magyarok mindig csodálattal viselkednek Franciaország iránt. A szimpátia kapcsait az 1914-i dráma sem tudta szétlőni. A magyarok tökéletes házigazdák.”

A debreceni kir. járásbírósa, mint tkvi. hatóságtól. 9675/1934. tkisz.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Debreceni Kölesönös Segélyző Egylet végrehajtónak Törő Lászlóné sz. Rácz Juliánna és Kovács Jánosné sz. Rácz Erzsébet végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi. hatóság a végrehajtási árverést 1000 ar. P. tőkkeövetelése és járuléka behajtása végett a debreceni kir. járásbírósa és debreceni 10987. sz. telekkönyvi betétben A. I. 1—2. sor 8310/3, 8310/4 hrsz. a. foglalt a Boldogfalva kertben Csónak utcában levő kertre 1061 P 50 f. kikiáltási árban,

a debreceni 425. sz. betétben az A. I. 1—3. sorsz. 8313, 8314 és 8315 hrsz. alatt foglalt, az Egyletkert u. 14. sz. alatt levő ház, udvar, kert és útnak Kovács Jánosné sz. Vácz Erzsébet nevében álló kétharmad részére 4596 P 33 fillér kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést az 1934. évi szeptember hó 5. napjának délelőtti 9 óráján a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében (Deák Ferenc ucca 17. sz. 1. ajtó) fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet. Ha azonban az árverést Stark Márton kéri, a 425. sz. betétben Kovács Jánosné nevében álló illetőség 4000 pengőn alul nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 5 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírosban a kikiáltástól letenni.

Debrecen, 1934 április hó 25.

Értesítés

Értesítjük mélyen tisztelt vevőinket, hogy:

Pénzes Imre pénzbeszedőnk elbocsátottuk szolgálatunkból. Nevezett már sem pénz, sem rendelés felvételére cégünk nevén nem jogosult.

Debrecen, 1934 augusztus 8.

Bélesi és Löw

fa- és szénkereskedők.

Telep: Bánffy u. 4. Telefon: 19-45.

x FOTOCIKKEK ? LIENER, CSAPO UCCA 1. — FELVÉTELEK: LIENER, CSAPO UCCA 1.

x Gschmeidy Jakab kályhámester lakását Timár ucca 17. alá helyezte át. Elvállalja eszerékálya tisztításokat, átrakásokat, Harthmutl rendszerre is, úgy helyben, mint vidéken. Telefon: 13-41. szám.

— Tagad az intéző merénylője. Már beszámoltunk arról a merénylőről, amelynek Grósz Mór 21 éves tiszakarádi intéző övlt az áldozata. Grósz Mór kiment a mezőre a cséplést ellenőrizni. Munkaközben szővállás támadt közte és a munkások között, ami a végén már valóságos zendülésessé fajult. Az intéző látva szorongatott helyzetét, meggyorsított léptekkel igyekezett hazafelé, de alig tett néhány lépést ifj. Farkas Imre egy vasvillával úgy mellbeszurta, hogy holtan rogyott össze. A csendőrök elfogták a merénylő legényét és tegnap beszéltették a nyíregyházi kir. ügyészség fogházába. Farkas kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy az indulatos természetű intéző, a cséplésnél segédkező édesapját, a 60 éves Farkas Imrét, valami apró mulasztás miatt öszszeszedta és kétszer arculcsapta. Ez annyira felháborította, hogy felelősségre vonta, anélkül Grósz Mór nekiugrott és üldözni kezdte. Erre a nála levő vasvillát önvédelemből az arca elé emelte, hogy a további ütéseket elhárítsa magától. Grósz ennek ellenére is nekiugrott és valóságosan magától nyársalta fel. Ifj. Farkas Imre állításának igazolására több tanut nevezett meg, akikkel bizonyítani akarja, hogy Grósz Mór halálát saját vigyázatlansága okozta. Ifj. Farkas Imrét előzetes letartóztatásba helyezték.

XVillanyöndölálás 6 havi garanciával, művész víz hullám. Hajfestés minden árnyalatban, kozmetika legújabb párisi módszer szerint. KOMÁROMINÉ. Bika bérház.

— Díszoklevelet kapott egy gazdasági cseléd. Balog István nyírmegyesi gazdasági cseléd harminc évig szolgált egy gazdaságban. Hűség és kitartó szolgálata elismerésül a földművelésügyi miniszter díszoklevéllel tüntette ki. A díszoklevelet Madarassy István dr. főszolgabíró ünnepélyes külsőségek mellett nyújtotta át Balog Istvánnak.

x ÁRBAN ÖLCSÓ. munkában elismerten kitűnő a Liener műterem, Csapó ucca 1. szám.

— Működnek a besurranó tolvajok. Váradi Sándor Varga ucca 27. szám alatti lakosnak a házában szerdán délután megjelent egy ügynök, akinek látványa után észrevették, hogy elűnt egy pár új cipője a lakásból. Valószínű, hogy még az ügynökkel tárgyaltak, ismeretlen besurranó tolvaj vitte ki a lakásból a cipőt. Ugyancsak besurranó tolvajlásról tett panaszt Szabó Istvánné Poroszlav ut 16. szám alatti lakos. Az udvarra kitett párnáját lopták el.

x Kővez kelmetestő mélyen leszálított árai: Gallér tisztítás 10 fillér h. 9 fillér. Öltöny tisztítás 5—6 P helyett 3—4 pengő. Nőruhák tisztítás 4—6 pengő helyett 2—4 pengő. — Felvételi helyek Péterfia 30. Simonffy ucca 2. sz. Szent Anna ucca 2. szám.

— Elhozták Braun László kereskedő pénztárcáját. Érzékeny károsodás érte szerdán Braun László Csapó uccai kereskedőt. A villamoson utazott és ismeretlen tettes kilopta zsebéből a pénztárcáját, melyben 20 pengője, fontos iratai és egy zálogcédula volt, melvre főbb arany ékszer van betéve. A zsebmetszés ügyében megindult a nyomozás.

1/2 kg. ementháli . . . 98 fillér.
3 doboz szardínia . . . 98 fillér.
Alpesi sajt- és vajcsoknok Alföldi palota.

SPORT

Vasárnap délelőtt és délután egy jeggyel lehet megtekinteni az országos vidéki bajnoki atlétikai versenyt

A legjobb atléták Debrecenben

Az atlétika hívei panaszkodtak sokszor, hogy Debrecenben nincs igazi vonzóerővel bíró atlétikai viadal. Most teljesül a kívánságuk, vasárnap Debrecenben lesz az országos vidéki atlétikai bajnokság és együtt lehet látni a legjobb atlétákat komoly, pontra menő küzdelemben, azokat, akikkel a pesti közönség is ritkán láthat, így Bodossyt, Megyerit, Remeczet, Lázárt, Varrót, Kösztermet, Hadházyt, Aradyt és szinte lehetetlen felsorolni a sok jó résztvevő atlétát. Minden számban gyilkosan kemény küzdelem lesz nagyszámu indulóval, hiszen minden kerület minden számban három legjobb atlétáját indítja.

A verseny a stadionban lesz vasárnap délelőtt és délután 3 órai kezdettel. Vasárnap délelőtt a 800 méteres síkfutás, rudgírás, gerelyvetés döntője

is meglesz, azonkívül több előfutam és egy a délelőtti, mint a délutáni verseny egy olcsó belépőjeggyel is megtekinthető. A tribün 1 P 50 fillér, korzólés 1 pengő, I. rendű ülőhely 80 fillér, állóhely 30 és 20 fillér, tehát olyan olcsó a belépőjegy, hogy mindenki könnyen megtekintheti a nagyszerű viadalt, amelyre az egész ország felgyűl.

Ünnepélyes küi ősegek között folyik le a verseny, felvonulás, üdvözlő beszéd, a zászlóvándordíj megkoszorúzása vezeti be a délutáni versenyt.

Az ország legjobb atlétái adnak találkozótl Debrecenben vasárnap.

Bizonyos, hogy nagyszámu közönség előtt fog lefolyni a legszebb sport, az atlétikai viadal s Debrecen számottevő lényezői is mind megjelennek a sport és társadalmi ünnepségen.

Tovább turázik a Bocskai

Csütörtök Szlatina, szombat Nagyszöllős, vasárnap Beregszász

A Bocskainak szerdán kellett volna hazajönni felvidéki turájáról, de hogy a Beogradski mérkőzés elmaradt, a Bocskai eleget tesz a további szíves meghívásoknak és ezen a héten még a Felvidéken turázik és pedig csütörtökön Szlatinán, szombaton Nagyszöllősön, vasárnap Beregszászon.

A mérkőzések könnyűek és nagyobb megerőltetést nem okoz a tartalékos debreceni csapatnak. További erősítést nem is küldenek a Bocskaihoz.

A körmérkőzés újabb résztvevői

Jelentette a Debrecen, hogy megvalósul Debrecenben a Szent István napi nemzetközi torna augusztus 19-én és 20-án. Biztos résztvevő a Vienna, Hungária és Bocskai. A negyedik ellenfél

vagy az ungvári Russ, amely most győzte le Ungváron a Bocskait s ez a valószínűbb, vagy az Attila. Mindkét mérkőzés Debrecenben lesz, két-két mérkőzés egy napon.

A VASÁRNAPI

nagyszabásu atlétikai viadal miatt a Rimanóczy Kupa mérkőzések vasárnap helyett szombaton lesznek, DEAC—Textil és Villanygyár—Dohánygyár játszik.

SÁROSI

a Ferencvárosi kintinő játékosai Ujfehértón nyafal a DEAC volt játékosainál, Nánássy András és István dr-nál és többiben bejött Debrecenbe is a strandra, ahol nagy érdeklődéssel és szeretettel fogadták.

BALMAZUJVAROSON

a BSC a Tiszafüredi Sport Clubbal játszik vasárnap.

FELHÍVÁS

Felkérem a DVSC összes játékosait, hogy csütörtökön, folyó hó 9-én délután 4 órára a pályán jelenjenek meg fontos megbeszélésre.

A BOCSKAI SÉRÜLTEK FELGYÓGYULTAK

Végre örvendetes hír, Vágó és Alberti tökéletesen felgyógyult és edzésbe állott, nagyszerű formában van mind a két játékos. Florával kiegészítve, akit most szerződtettek a Nemzetiből, — együtt van idehaza a Bocskai közvetlen védelme. Egyedül Janzso beteg még, akit operálni kell majd.

NAGYSZABÁSÚ TENNISZ-VERSENY

kezdődik szombaton és vasárnap Nyírbátorban az NySE rendezésében, Debrecen, Kiszvárd, Nyíregyháza, Mátészalka legjobbjai indulnak.

x Fotocikkek LIENERNÉL. Csapó u. 1. szám. — FELVÉTELEK Lienernél Csapó ucca 1. szám.

Közgazdaság

TERMÉNYTÖZSDE

A határidőpiac hivatalos árfolyamai. Buza októberre 16.25—16.26, márciusra 17.26—17.27. Rozs októberre 11.67—11.68, márciusra 12.67—12.68. Tengeri augusztusra 10.45, szeptemberre 10.50—10.52, májusra 9.48—9.50.

A budapesti árutözsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg-os 15.90—16.10, 78 kg-os 16.05—16.25, 79 kg-os 16.20—16.40, 80 kg-os 16.30—16.50, felsőtiszai 77 kg-os 15.75—15.90, 78 kg-os 15.90—16.05, 79 kg-os 16.05—16.20, 80 kg-os 16.15—16.30.

Róz 11.15—11.25, sörárpa I. 13.50—15.00, sörárpa II. 13.00—13.50, sörárpa III. 12.00—12.75, tak. árpa I. 11.10—11.40, tak. árpa II. 10.79—11.00, zab I. 10.80—11.00, zab II. 10.40—10.50, tengeri 10.75—10.85, repce 23.00—23.50, mák (kék) 50—52, buzakorpa 8.85—9.00.

A kés-árúvásáron buza 5—10 fillérrel olcsóbb, rozs 5—10 fillérrel drágább, zab 10 és tengeri 15 fillérrel olcsóbb, árpa 20—30 és buzakorpa 15 fillérrel drágább.

DEBRECENI TERMÉNY-ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Buza 15.00—14.80—14.60—14.50, rozs 9.00—8.50—8.00, árpa 10.00—9.60—9.00, tengeri 10.00—9.80—9.50—9.00, hibás 8.00, zab 10.00—9.50—9.00, lucerna 6.80—6.50—6.20—6.00—5.50—5.00, lóhere 6.00—5.50, széna 5.00—4.50—4.00—3.80—5.50—6.00, búkköny 4.00—3.60, alomszalma 2.00—1.60, rozsszalma 2.00, zsúpszalma 1 kéve 12—15 fillér.

APRÓHIRDETESEK

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűből álló, valamint levelezési, házassági apróhirdetések és a kezdőszavak díja kétszeresen számítatik. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők. A közlési díj vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadó hivatalban hagyott címek csupán kiadóhivatalunkban, Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám (Bika bérház) tudhatók meg.

Levelezés

„Magas“ jeligére levél van. Kérem átvenni.

Erdélyi flekken
A „Bagolyvár“ vendéglőben, Híd ucca 14 szám.
247 8. 31.

Margit- szálloda (pansio) meg-
nyílt a Halász-féle ven-
dégloben, (Margitfürdő
mellett). Olcsó, kényel-
mes szobák, bőséges ét-
kezés. Nvaralóknak, s
üdülőknak, sportolók-
nak kedvezmény. Közel
a gyógyfürdőkhöz. —
Stadionhoz, villamos
megállónál. Telefon sz.
10-24 973 9. 31.

Igazolványba
fényképeket tökéletesen
és meglepő olcsón ké-
szít Berzéki műterem
Ferenc József ut 38.
711 vv

Alkalmazást nyer

Agilis
üzletszerzőket alkalmaz
előkelő biztosító intézet
helyben és vidékre Ma-
gas jutalék. Később fix.
Cím a kiadóban 787

Méhék
gondozását szakszerűen
értő embert keresek vi-
déki tanvára, rövidebb
időre. Cím a kiadóhiva-
tal pénztára. 1055

Kifutó
fiatal fiu felvétetik —
Szent Anna 49. Szűcs.
1068

Borbély
tanuló jó fiu, koszt la-
kással felvétetik. Vedres
Béla, Hajduböszörmény
1070

Kifutó
riut azonnal felveszek,
fűszerüzlet Sámsoni ut
25. 1074

Csizmadiaségédet
állandó munkára fel-
vesz, Csillag u. 36
1080

Cipészsegédek
állandó textmunkári föl-
vétetnek. Somogyi, Kas-
sai u. 23. 1086

Tanulót
egy kifutó fia: felvesz
Zsurza fűszerkereske-
dő. Árpádtér 39. 1087

150 pengő
biztosítékkal árukereső,
pénzbeszedő, házfel-
ügyelő, raktárkezelő
vagy ehhez hasonló ál-
lást keresek. „Komoly“
jeligére. 1089

Cipészsegéd
vegyes munkára felvé-
tetik. Bercsényi ucca
27. szám. 1093

Borbélysegéd
beléphet, ugyanott ka-
nári eladó. Sámsoni ut
48. 1095

Alkalmazást nyer

Bejárónő
egész napra felvétetik.
Azonnal. Kauffmann,
Domokos Lajos 16.
1072

Telekönyvhöz
értő gépirni jól tudó
irodai eljáró leányt fel-
veszek. Cím a kiadó-
ban. 1081

Mindenes
bejárónő azonnali hel-
pésre kerestetik. Vén-
kert Sinay Miklós ucca
20. 1072

Alkalmazást keres

Mosni
takarítani házhoz me-
gvek, 1—1.50-ért Varga
Róza Erzsébet ucca 105
123 8. 10

Ajánlat

Felváltom
aprópénzre tudásmat
hogyn ön is takarékos-
kodhassék és a drága
márkakkal szavatol-
tan egyenrangú ki-
mért háztartási, koz-
metikai és higiénikus
cikkkekhez fillérekért
hozzájuthasson. Fél-
des vegyész Bikaépü-
let. Vigorozinál.
1887 — VIII 1810

Visszaköltöztem
Batthányi ucca 2. sz.
alá. Pauló vésnök és
hélvegkészítő. Telefon:
13-65 27 284 8 28.

Tégla és tetőeserép
kapható új égetésű. Ba-
logh és Vértessy téglá-
gyárában. Megrendelé-
seket felvesz Stark és
Kupferstein falelep. —
Wesselenyi-té. 265 8 28

MAGYAR KONYHA
Ha izletesen, palko-
zatosan, jól és olcsón
akar étkezni keresse
fel

étkezédmét
Kihordásra ugy, mint
hentesi-kezesre elsőren-
dű négyfogásos ebé-
dek.

diétásoknak
külön ellátás. Pedáns
kiszolgálás. **Panchly**
Béla Batthányi u.
9. szám 456 8 14.

Gyermekkeosi
Debreceni Vasbutor-
gyár elismert legjobb
és legszebb gyártmánya
beszerezhető a gyártele-
pen, városi lerakathban
Piac u. 70. és Kántor
Ernő és Társa cégnél.
226 vv

Rádiószerelés
hosszúhullámra, vil-
lanyberendezések átvé-
részletre, accumulator-
töltés legolcsóbban. —
Tóthnál, Hatvan ucca
17. szám. 351 8. 28.

Édesem, maga hol
varrat...? Háló pi-
zsmát 1.50-től paplan-
lepedőt 1 P-től, férfi
inget 80 f-től, gépendli
métere és monogram
6 f-től, mindenféle kézi
és géphímzés, mindig
a legolcsóbban Dózsá-
nénál. Kut 62. érheti
el. — 974 — VIII. 20-ig.

Magános
urnak lakást adok és
házam odaajándéko-
zom, ha házadomat fi-
zeti. Cím a kiadóban.
1066

Ablakok.
ajtók készen kaphatók
Blattner ipartelepén.
Nagyváradi u. 14. 1084

Kereslet

Tükrököt
nagyobb méretekben ve-
szek. Nagyvárad u. 15.
Siokovits. 1060

Elveszett
fehér fél angora kandur
mascika. Megtalálót ju-
talmazzuk. — Telefon:
22-55. 1088

Élelmiszer, Ital

FIGYELEM!
OLÁH MIKLÓS HEN-
TES ÉS MÉSÁROS ér-
tesíti a vásárló közönsé-
get, hogy tisztelet Rákó-
czy u. 3. sz. alól közvet-
len egy házzal lejjebb, a
Rákóczi u. 5. sz. alá he-
lyezte át. Tisztelettel
Oláh Miklós, 1040 8, 31

Olesó
bor 50 literenkint is
kapható. Szávay u. 6.
1067

Oktatás

Német-francia
nyelvoktatás. Birodal-
mi Németgyermekotth-
on. Fordítás, levelezés.
Várnay, Varga u. 41. sz.
Telefon: 11-56. sz. 537 vv

Naményi
Gyorsíró- és Gépirős-
kolában állandóan új
tanfolyamok. Mérsékelt
tandij. Szépirás és he-
lyesírás tanítás. Állami
vizsga. Államérvényes
bizonyítvány. Miklós u.
8. 1025 9 7

Üzlet, műhely,

Üzletihelyiségek
raktárak, és betonozott
pincehelyiségek nagyob
kereskedelmi vagy ipar-
vállalat céljára, esetleg
kisebb részekre is meg-
osztható. Kiadók. Piac 41.
Házgondnok. 1054

Műhelynek
és raktárnak nagy be-
kiségi kiadó. Hunyadi
17. 1064

Atadó üzlet,

vendéglő
Központon
forgalmas fűszerüzlet
átadó, berendezés bér-
lettel jár. Cím a kiadó-
ban. 1093

Autó, motor

kerékpár
Motaklé
benzin, speciális autó
és motorkerékpár ola-
jok, alkatrészek és fel-
szerelési cikkek, gép-
olajok, padlóolaj, pet-
róleum legújanyosab-
ban beszerezhetők Eme-
rich László szaküzleté-
ben Debrecen (Halköz)
Az angol Dunlop pneu-
matik lerakata. Telefon
16-09. 657. 8. 31.

Bútor

Teleháló
modern mahagóni kon-
plett, alig használt el-
adó. Barna u. 14. 1085

Világos
tölgyszekrény, ágy, éj-
jeli szekrény, asztalka
karosszékkal olcsón el-
adó. Kishegyesi ut 29.
1992

Kiadó lakás

egy szobás
Kiadó
szép szoba, konyha és
speiz tiszta virágos ud-
varon. Árpádtér 15.
1073

Egy szép
padlás udvari szoba kü-
lönálló kis konyhával
vagy anélkül 15-re kis
családnak kiadó. Kut
ucca 56. sz. A

Kiadó lakás

két szobás
Kiadó
kettő szoba, előszobás
mellékhelyiségekből —
álló udvari lakás októ-
berre. Varga 45. 826

Kiadó
uccai kétszobás lakások
november elsejére. Kos-
suth ucca 22. 882 8. 11

Kétszobás
kisebb lakás parkiro-
zott csendes udvarban
olcsón kiadó. Lorántffy
u. 13. 1008

Többrendbeli
urilakás teljes komfort-
tal novemberre kiadó.
Kossuth u. 36. 1047

Első
és másodemeleti uccai
3 szobás összkomfortos
lakások novemberre ki-
adók. Verbőczy u. 14.
1076

Ké:
utcai szoba, konyha és
speiz tiszta, száraz, új
épületben szeptember el-
sejére kiadó. Erzsébet
51. 1090

Uccai
két szoba konyha, elő-
szoba, speiz azonnali ki-
adó Bercsényi ucca 36.
1096

Kiadó lakás

nagyobb
4 és 5 szobás
modern lakás, az István
malom telepén kiadó.
Értekezhetni ugyanott
az irodában. 792

Kiadó
azonnali átvételre négy
szobás modern emeleti
villa lakás Károly Fe-
renc József ut 23. villa-
mos megállónál. 584

Téli, nyári
4 szobás villalakás tel-
jes komforttal, nagy
gyümölcsös kerttel szept-
ember 1-től kiadó. Meg
tekinthető délelőtt 11-1
óra között. Simonvi ut
22. 768 vv

Kiadó
az Iparkamara székhá-
zában november elsejé-
re központi fűtéssel fel-
szerelt I. emeleti 6 szo-
bás lakás és III. emeleti
5 szobás lakás. Érte-
kezhetni a 9. számú hi-
vatali szobában. 751

Kiadó
november 1-ére 4 szobás
és mellékhelyiségekkel
álló lakás udvarral. —
Kétfalmon u. 9. — Évi
bére 1200 P. Értekezni
Piac 75. ügyvédi iro-
dában. F. 8. 15.

Négyoszobás
kertes komfortos lakás
novemberre, háromszo-
bás azonnalra kiadó —
Szent Anna 29. 1083

Bútorozott szoba

Különálló
szép bútorozott szoba
előszobával együtt az
új épületben kiadó. Me-
szena ucca 7. sz. 453-b.

Különbejáratu

jól bútorozott szoba
kiadó Széchenyi ucca
15. emelet. 1075

Különbejáratu
csinosan bútorozott szo-
ba azonnalra is kiadó.
Verbőczy u. 14. 1077

Kiadó lakás

három szobás
Szent Anna ucca 51.
épületben komfortos la-
kás, november elsejére
kiadó. Értekezhetni le-
het Szent Anna 53. 979

Kiadó
három- vagy ötszobás
lakás Péterfia 30. Négy
szobás komfortos villa
Poroszlai 1-c.
627 9. 6-ig

Kiadó
szeptemberre Kardos u.
21. Háromszoba hallos,
kertes ház mellékhelyi-
ségekkel. Eladó éjjeli
szekrény, márványos
ebédlőkredenc, fürdő-
kád, hintaszék, asztalok
szekrények. Megtekin-
thető 10 órától 6-ig.
1069

Modern
utcai 3 szobás fürdőszo-
bás lakás novemberre
kiadó. Barna u. 11.
1083

Ingóság eladás

Üzletberendezés
názásakkal, tengeridará-
ló, íróasztal eladó. Ba-
lász, Bihari ucca 6. sz.
1002

Singer
szabó karikahajós félti
varrógép olcsón eladó.
Homok u. 68. 1071

Ingóságvétel

Cserépkályhát
jó karban levőt keresek
megvételre. Bakóci u.
7. 1051

Keresek
használt fürdőszoba fel-
szerelést, fali vízkagy-
lót és angol klozet csé-
szét, ócska cemegetlapot
padlóburkoláshoz. Er-
zsébet u. 26. sz. fűszer-
üzlet. 116-c

Gazdasági eszközök

Szállóprést
és szállódarálót veszek,
Nap u. 4. Telefon 12-83.
1091

Keresek
jó állapotban használt
tárcás boronát. Aján-
latok a kiadóhivatal
pénztárába. F. 8. 10

Borosbordó
50 hl. prima eladó. Nap
u. 22. 1079

Eladó ház

RITKA AÉ KALOM!
A város egyik legszebb
magánháza, Burgondia
ucca 19. szám alatti
gyönyörű minden com-
forttal ellátott 4 szobás,
fürdőszobás urilakással,
feltűnő cseleson eladó!
Bővebbet Liener műter-
mében Csapó u. 1. Tele-
fon 17-22. 8. 12-ig

Eladó
családi ház, három szo-
ba, konyha, spájz üve-
gezett veranda mellék-
helyiséggel Nagverdó
mellett. Nyiregvázi uca
4. sz. 1063 8. 15

Eladó
a Csapókerthen a Já-
nos ucca 78. sz. ház.
1000 pengővel átvehető.
1981 vv.

Rakovszky
ucca 4. és 6. sz. ház sür-
gösen olcsóért eladó.
1063

Sarokház
öt uccára néző, nagy jó-
vedelmű eladó. Nap uca
22. 1078

Feladás szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
A Tiszántúli Könyv- és
Lapkiadó Rt. kiadása